

**MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KORMÁNYA**

T/2930. számú

törvényjavaslat

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

**Előadó: Dr. Hiller István
oktatási és kulturális miniszter**

Budapest, 2007. május

2007. évi ...

t ö r v é n y

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

1. §

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 11. § (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(4) A felsőoktatási intézmények az alapító okiratukban foglaltak alapján – a felnőttképzési törvényben meghatározott intézményi, valamint képzési programjaik esetében program akkreditáció nélkül – vehetnek részt a felnőttképzésben. A felsőoktatási intézmények költségtérítéssel képzéseik [56. § (1) bekezdés] tekintetében – külön törvényben meghatározott bejelentési eljárást követően – a felnőttképzési törvény szerint akkreditált intézménynek, képzési programjaik a felnőttképzési törvény szerint akkreditált felnőttképzési programnak minősülnek.”

2. §

(1) Az Ftv. 15. § (8) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A működés megkezdéséhez szükséges engedélyben kell meghatározni, hogy a felsőoktatási intézmény milyen képzési területen, illetve tudományterületen, képzési szinten folytathat képzést, továbbá azt a hallgatói létszámot ameddig terjedően a felsőoktatási intézmény – figyelembe véve a hallgatók fogadásához és az oktatói tevékenység folytatásához rendelkezésre álló személyi feltételeket, helyiségeket és eszközöket – valamennyi évfolyamára számítva, teljes kihasználtsággal működve hallgatói jogviszonyt létesíthet (a továbbiakban: maximális hallgatói létszám), intézmény létesítése esetén a (11) bekezdésben meghatározottakat.”

(2) Az Ftv. 15. § (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) A regisztrációs központ az e §-ban meghatározott döntéseit a 106. §-ban meghatározott eljárás szerint hozza meg azzal, hogy az intézmény létesítésekor kiadott működési engedély tartalmazza a képzés indításáról, egyetem esetén a doktori iskola létesítéséről szóló döntést is.”

(3) Az Ftv. 15. § (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) A Kormány határozza meg a felsőoktatási intézmény, a diákotthon létesítésének és működésének minimális (kötelező) feltételeit, az alapításhoz szükséges kérelem mellékleteit, a kérelem elbírálásának szabályait. A felsőoktatási intézményre vonatkozóan minimális (kötelező)

feltételként elő kell írni a feladatellátáshoz szükséges oktatói, kutatói létszám, az oktatáshoz, kutatáshoz szükséges helyiségek, szociális helyiségek, szabadidős létesítmények, informatikai háttér, eszközök, könyvtár, felszerelések, a működés fedezetét tükröző költségvetés, az intézményi dokumentumok meglétét.”

3. §

Az Ftv. 16. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A regisztrációs központ központi nyilvántartás keretében nyilvántartja az alapító okiratban, valamint a 2. számú melléklet II/A. részében megjelölt adatokat. A bejegyzett adatokban bekövetkezett változásokat be kell jelenteni. Az adatokban bekövetkező változás esetén a változások tekintetében a 15. §-ban szabályozott eljárásokat le kell folytatni. A nyilvántartásban szereplő adatok közérdekből nyilvánosak.”

4. §

(1) Az Ftv. 28. § (1) bekezdés a következő első mondatral egészül ki:

„A szenátus tagjai – a rektor kivételével – választás útján nyerik el megbízatásukat.”

(2) Az Ftv. 28. § (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A szenátus létrehozásával, működésével, tagjai megbízatásának megszűnésével, a szenátus napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni, a következők figyelembevételével:]

„g) a szenátus ülése akkor határozatképes, ha tagjainak legalább hatvan százaléka jelen van, döntéseit – ha törvény, vagy a szervezeti és működési szabályzat magasabb szavazati arányt, nem ír elő – jelen lévő tagjai többségének egyhangú szavazatával hozza,”

5. §

Az Ftv. 32. § (11) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kormány határozza meg]

„c) a doktori iskola létesítésének eljárási rendjét és feltételeit, a doktori iskola tagságára és szervezetére, a doktori tanács számára biztosított hatáskörre, a doktori tézisek, a doktori értekezés nyilvánosságára, a doktori fokozatszerzési eljárásra vonatkozó általános szabályokat, a doktori fokozat megszerzésének feltételeit.”

6. §

(1) Az Ftv. 35. § (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv annak, akit oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben foglalkoztatnak, oktatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a tanári, az oktatói, illetve a kutatói munkakörben történő foglalkoztatás figyelemmel kísérésére szolgál. A felsőoktatási információs rendszer tartalmazza azoknak a nyilvántartását, akik azonosító számmal rendelkeznek. A nyilvántartás a 2. számú mellékletben meghatározott adatokat tartalmazza. A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. Az információs rendszerben adatot az érintett foglalkoztatásának megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított öt évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

(4) A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv a hallgatóknak hallgatói azonosító számot ad ki. Az azonosító szám a hallgatói jogviszonnyal összefüggő jogok és kötelezettségek érvényesülésének figyelemmel kísérésére szolgál. Nem kell új azonosító számot adni annak, aki a közoktatásban kapott tanulói azonosító számot. A felsőoktatás információs rendszere tartalmazza a hallgatói nyilvántartást. A hallgatói nyilvántartás a 2. számú mellékletben meghatározott adatokat tartalmazza. A hallgatói nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás, illetőleg a hallgatói hitel jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére. A hallgatói nyilvántartásban adatot a hallgatói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított nyolcvan évig lehet kezelni.”

(2) Az Ftv. 35. § (6) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A felsőoktatási intézmény a hallgató kérelmére diákigazolványt ad ki.”

(3) Az Ftv. 35. § (7) bekezdése a következő negyedik mondattal egészül ki:

„A felvételi eljárással kapcsolatos személyes és különleges adatot – ha az eljárás eredményeként hallgatói jogviszony létesítésére nem kerül sor – a felvételi jelentkezési lap benyújtásától számított egy évig lehet kezelni.”

(4) Az Ftv. 35. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv tartja nyilván a kiadott okleveleket, oklevélmelléleteket és doktori fokozatokat.”

(5) Az Ftv. 35. § (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) A Kormány határozza meg

a) az adattovábbítás eljárási kérdéseit, továbbá a diákigazolvány, az oktatói igazolvány, az oktatói azonosító szám és a hallgatói azonosító szám elkészítését, kiadását,

b) a felsőoktatási intézmények által kötelezően használt nyomtatványok tartalmi és formai követelményeit.”

7. §

(1) Az Ftv. 36. § (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egyesülés előkészítése a gazdasági tanács – nem állami felsőoktatási intézmény esetén a szenátus – tagjaiból álló előkészítő bizottság feladata. Az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézmények azonos számú tagot delegálnak az előkészítő bizottságba.

(4) Az egyesülés eredményeképpen új felsőoktatási intézmény jön létre, amely jogutódja az egyesüléssel érintett felsőoktatási intézményeknek. Az új intézmény létrejöttére alkalmazni kell a 7. §-ban, a 12-18. §-ban, valamint a 37-38. §-ban meghatározottakat, azzal, hogy amennyiben a fenntartók személye és az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre, továbbá az intézményi működés feltétele nem változik a nyilvántartásba vételre és a működés engedélyezésére szakértői vélemény bekérése nélkül kerül sor.”

(2) Az Ftv. 36. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Beolvadás esetén a beolvadó felsőoktatási intézmény megszűnik, és a befogadó felsőoktatási intézmény – jogutódként – látja el a beolvadt felsőoktatási intézmény feladatait. Az eljárásra a 7. §-ban, a 12-18. §-ban, valamint a 37-38. §-ban meghatározottakat kell alkalmazni, azzal, hogy amennyiben a fenntartók személye és az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre, továbbá az intézményi működés feltétele nem változik a nyilvántartásba vételre és a működés engedélyezésére szakértői vélemény bekérése nélkül kerül sor. Ha a beolvadással érintett megszűnő felsőoktatási intézmény különböző településen működik, mint a befogadó felsőoktatási intézmény, a megszűnő felsőoktatási intézmény a befogadó felsőoktatási intézmény regionális központjaként működhet tovább. A regionális központhoz további szervezeti egységek tartozhatnak.”

8. §

Az Ftv. 42. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Alapképzésre történő jelentkezéshez az adott képzési területen képzést folytató felsőoktatási intézmények – az adott évben megszervezett érettségi vizsga tárgyai közül választva – közösen határozzák meg, hogy mely vizsgatantárgyakból szükséges az emelt szintű érettségi vizsga letétele. A felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy milyen érettségi vizsgaeredményre és milyen középiskolai tanulmányi eredmény elérésére van szükség a felvételi kérelem teljesítéséhez. Ha az alapvető tanulmányi követelmények teljesítéséhez egészségügyi, pályaalkalmassági követelményeknek kell megfelelni, alkalmazni kell a 41. § (3) és (6) bekezdésében foglaltakat. A Kormány határozza meg, hogy mely esetben lehet megkövetelni az egészségügyi, illetve a pályaalkalmassági vizsgálaton való részvételt.”

9. §

Az Ftv. a következő 44/A. §-sal egészül ki:

„44/A. § (1) Részismeretek megszerzése érdekében folytatott képzésre az vehető fel, aki az alap-, illetve mesterképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevelet szerzett, valamint teljesítette a felsőoktatási intézmény által a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott és az intézmény honlapján közzétett feltételeket. A hallgatói jogviszony - külön felvételi eljárás nélkül - beiratkozással keletkezik. A hallgatót az e §-ban foglalt eltéréssel illetik meg a hallgatói jogviszony alapján biztosított jogok és terhelik e jogviszonyon alapuló kötelezettségek.

(2) Részismeretek megszerzése érdekében folytatott képzésre a felsőoktatási intézmény maximális létszámának figyelembe vételével, költségtérítéses képzés keretében, a 32. § szerinti képzésekre meghatározott képzési program alapján, egy alkalommal, legfeljebb két félévre létesíthet hallgatói jogviszonyt azzal a személlyel, aki nem áll hallgatói jogviszonyban.

(3) A képzés befejezését követően a felsőoktatási intézmény a megszerzett ismeretekről, kreditértékről igazolást állít ki. A megszerzett ismeretek a felsőfokú tanulmányokba beszámíthatók.

(4) A hallgató e jogviszonyára tekintettel nem jogosult további szakképesítés, illetve szakképzettség megszerzése érdekében tanulmányokat folytatni, átvételét kérelmezni, további (párhuzamos) hallgatói, vendéghallgatói jogviszonyt létesíteni, hallgatói jogviszonyát – az 50. § (2) bekezdésben meghatározott ok kivételével – szüneteltetni, államilag támogatott képzésre átvételét kérelmezni, támogatási időt igénybe venni.

(5) A részismeretek megszerzése érdekében létesített hallgatói jogviszony időtartamát a jogszabályon alapuló juttatás, kedvezmény, szolgáltatás igénybe vételére meghatározott időtartamba be kell számítani.”

10. §

(1) Az Ftv. 58. § (7) bekezdése a következő hatodik és hetedik mondattal egészül ki:

„A kreditátviteli bizottság a korábbi tanulmányokat és munkatapasztalatokat tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti. A munkatapasztalat alapján beszámítható kreditek száma legfeljebb harminc lehet.”

(2) Az Ftv. 58. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az (5)-(7) bekezdésben meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy a hallgató a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá munkatapasztalatok kreditértékként való elismerése esetén is – az adott intézményben legalább harminc kreditet köteles teljesíteni.”

11. §

Az Ftv. 61. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elveket, az előnyben részesítési szempontokat és eljárási szabályokat a Kormány határozza meg. A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzata határozza meg a fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét.”

12. §

(1) Az Ftv. 62. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az oklevelet az (1) bekezdés szerinti nyelvvizsgát igazoló okirat bemutatásától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni annak, aki sikeres záróvizsgát tett. Ha a hallgató a záróvizsga időpontjában már bemutatta azt az okiratot, amely az (1) bekezdésben meghatározott követelmények teljesítését igazolja, az oklevelet a sikeres záróvizsga napjától számított harminc napon belül kell kiállítani és kiadni számára.”

(2) Az Ftv. 62. § (6) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az oklevél formáját a Kormány határozza meg. Ha a felsőoktatási intézmény szétválás vagy kiválás útján jött létre, az érintett hallgatók oklevelében – a hallgató kérelmére a jogelőd felsőoktatási intézményt fel kell tüntetni. A felsőoktatási intézmény hagyományainak megfelelő formában az oklevélről másolatot is kiadhat.”

13. §

Az Ftv. 63. § (4) bekezdésének felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Magyarországon kiadott oklevelek által tanúsított végzettségi szintek angol és latin nyelvű jelölése.”

14. §

Az Ftv. 65. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A felsőoktatási intézmény rektora tiszteletbeli doktorrá (doctor honoris causa) vagy tiszteletbeli doktorrá és professzorrá (doctor et professor honoris causa) avathatja azt, aki a doktori szabályzatában foglaltak alapján arra érdemessé vált.”

15. §

Az Ftv. 67. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A doktori képzés szervezése és a doktori fokozat odaítélése (a továbbiakban: doktori eljárás) a felsőoktatási intézmény doktori tanácsának joga. Az intézmény doktori tanácsa tudományterületenként – ezen belül a felsőoktatási intézmény doktori szabályzatában meghatározott tudomány- illetve művészeti ágakra – tagozódhat.”

16. §

Az Ftv. 75. § (4) bekezdés első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A jogorvoslati eljárás indításának joga kiterjed a felvételi kérelmek elbírálásával (beiratkozással) kapcsolatos eljárásra is.”

17. §

Az Ftv. 82. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A felsőoktatási intézmény a foglalkoztatási követelményrendszer tartalmának meghatározása és alkalmazása során köteles megtartani a 9. § (1)-(2) bekezdésében előírtakat. Az alkalmazási feltételekben megnyilvánuló, illetve a foglalkoztatási jogviszony létesítését megelőző eljárás során hátrányos megkülönböztetést jelent különösen a felsőoktatási intézmény által előírt, vagy alkalmazott olyan szakmai feltétel, gyakorlati időre vonatkozó követelmény, amely

a) a felsőoktatási intézménnyel korábban foglalkoztatási jogviszonyban nem álló személyek számára nem, vagy csak aránytalanul terhesebb módon, illetve

b) kizárólag az adott felsőoktatási intézmény szervezeti egységében teljesíthető.”

18. §

Az Ftv. 93. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tudományos kutatók foglalkoztatására egyebekben a 83. §-ban, a 84. § (5) bekezdésében, a 86. § (2)-(3) bekezdésében, a 88. §-ban és a 90. § (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az óraadó oktató helyett a megbízásos kutatót kell érteni és kutatói munkakörben foglalkoztatott személlyel további kutatási feladatra megbízási jogviszony nem létesíthető. A tudományos segédmunkatárs munkaköri cím nélkül, gyakornokként nem foglalkoztatható.”

19. §

Az Ftv. 95. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanár, oktató, kutató oktatói igazolványa felmutatásával jogosult igénybe venni az oktatók részére biztosított kedvezményeket. Az igazolvány közokirat. Az igazolványnyomtatvány előállításához és forgalmazásához a miniszter engedélye szükséges.”

20. §

(1) Az Ftv. 107. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A regisztrációs központ hatósági ellenőrzést végez, az ennek során feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében kezdeményezi a miniszternél, hogy gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét, illetve végzéssel felügyeleti bírságot szab ki. A felügyeleti bírság legkisebb összege ötvenezer forint, legmagasabb összege hárommillió forintig terjedhet.”

(2) Az Ftv. 107. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az e §-ban szabályozott eljárásokra, hatósági ellenőrzésekre a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

21. §

(1) Az Ftv. 114. § (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A Magyar Rektori Konferencia – közhasznúsági nyilvántartásba vétel nélkül – kiemelkedően közhasznú szervezet.”

(2) Az Ftv. 114. § (5) bekezdés második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az Országos Doktori Tanács javaslatot tesz a doktori képzésre biztosított államilag támogatott hallgatói létszámkeret felsőoktatási intézmények közötti minőség- és teljesítményalapú elosztásának elveire.”

22. §

Az Ftv. 115. §-a (12) bekezdésének ab) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Állami felsőoktatási intézmény esetén a fenntartó a gazdasági tanács

a) javaslatára]

„ab) hagyja jóvá a rektor munkaköri leírásának az oktatói, kutatói feladatoktól elkülönülő részét;”

23. §

Az Ftv. 116. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A külföldi felsőoktatási intézményt a regisztrációs központ veszi nyilvántartásba és ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét megállapította, a külföldi felsőoktatási intézménynek a működés megkezdéséhez szükséges engedélyt megadja. A külföldi felsőoktatási intézmény – ha a székhelye szerinti állam előírásai szerint a magyarországi képzésének minőségértékelésére nem került sor – a működési engedély iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg köteles kezdeményezni a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását, arról hogy az intézmény magyarországi képzési tevékenysége megfelel-e a felsőoktatási intézményekkel szemben támasztott általános feltételeknek. Az állásfoglalást – a külföldi felsőoktatási intézmény hozzájárulásával - a regisztrációs központ honlapján közzéteszi. A működés megkezdéséhez szükséges engedély kiadása megtagadható, ha a külföldi oklevél által tanúsított végzettségi szint, vagy szakképzettség magyarországi elismerésére nincs lehetőség. A külföldi felsőoktatási intézmények működése felett a miniszter gyakorolja a 105. §-ban meghatározott jogkörét, ennek keretei között – legalább nyolc évenként – kérheti, hogy igazolják az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását.”

24. §

Az Ftv. 117. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (4) bekezdésben foglalt képzés esetében nem szükséges a külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi működésének engedélyezése. Az e §-ban szabályozott képzés engedélyezésénél a 106. § (7) bekezdése szerint szakértői testületként közreműködik a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság.”

25. §

Az Ftv. 121. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha a felsőoktatási intézmény szellemi alkotás jogosultja, azt nem pénzbeli hozzájárulásként gazdasági társaság tulajdonába adhatja, a szellemi alkotás üzleti célú hasznosítása céljából hasznosító vállalkozást hozhat létre. Az e célra létrejövő gazdasági társaságra egyebekben a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvényt kell alkalmazni.”

26. §

(1) Az Ftv. 125. § (1) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:

[Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által igénybe vehető szolgáltatások a következők:]

„h) a magyar nyelv ismeretének hiánya esetén két féléves magyar nyelvi képzésben való részvétel.”

(2) Az Ftv. 125. § (3) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

[Az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető:]

„e) a kötelező, illetve e törvény alapján a felsőoktatási intézmény által kötelezően biztosítandó mértéken felül felvehető kreditértéket eredményező képzés.”

27. §

Az Ftv. 125/A. § (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A hátrányos helyzetű, valamint – a bejelentkezés időpontjában – gyermeke gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévő, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülő hallgató képzési hozzájárulás fizetésére nem köteles.”

28. §

Az Ftv. 127. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az éves költségvetésről szóló törvény állapítja meg a felsőoktatás támogatását azzal, hogy annak mértéke – a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények támogatását ide nem értve – nem lehet kevesebb, mint a 2007. évi költségvetésről szóló törvényben a miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében a felsőoktatás támogatására megállapított támogatási összeg. A költségvetés az éves felsőoktatási támogatási összeget – az előző évi támogatáshoz képest – legalább a költségvetés tervezésénél alkalmazott inflációs index mértékével növelten állapítja meg. A Kormány meghatározza a felsőoktatási intézmények működéséhez biztosított normatív támogatás rendszerét. A felsőoktatási intézmény részére pályázati úton, valamint megállapodás alapján is adható támogatás.”

29. §

(1) Az Ftv. 129. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás

- a) a hallgatói ösztöndíj-támogatás megállapításához rendelkezésre álló normatíva,
- b) a kollégiumi, diákothoni támogatás megállapításához rendelkezésre álló normatíva,
- c) a lakhatási támogatáshoz rendelkezésre álló normatíva,
- d) a doktorandusz ösztöndíj normatívája,
- e) a tankönyv- és jegyzettámogatásra, sport- és kulturális tevékenységre fordítható normatíva,
- f) a köztársasági ösztöndíj megállapításához rendelkezésre álló normatíva.

Az a)-f) pontban foglaltak szerint a költségvetésről szóló törvényben egy főre meghatározott támogatási összegeket évente az előző évre megállapított összeg alapul vételével kell megállapítani, azzal, hogy összegük nem lehet kisebb, mint a 2007. évi költségvetésről szóló törvényben megállapított ugyanilyen célú normatíva összege.”

(2) Az Ftv. 129. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatások körében a hallgatói ösztöndíj-támogatás, a lakhatási támogatás, valamint tankönyv- és jegyzettámogatásra, sport- és kulturális tevékenységre biztosított intézményi előirányzatokat kormányrendeletben meghatározott módon összevonva használja fel a felsőoktatási intézmény.”

30. §

Az Ftv. a következő 133/A. §-sal egészül ki:

„133/A. § (1) Az állami felsőoktatási intézmények központi költségvetési támogatására három éves fenntartói megállapodást kell kötni az állami felsőoktatási intézmény és a fenntartó [7. § (4) bekezdés] között. A fenntartói megállapodás tartalmazza a felsőoktatási intézmény által meghatározott hároméves időszakra vállalt teljesítménykövetelményeket, továbbá az állandó jellegű támogatási részeket, valamint a változó jellegű támogatások megállapításának jogcímeit. A változó elemű támogatás évenkénti elszámolási kötelezettséggel kerül meghatározásra.

(2) A fenntartói megállapodásban rögzített állandó jellegű támogatás elemei a következők:

- a) a fenntartói normatíva, [132. §]
- b) beruházásokkal összefüggő szolgáltatás vásárlásához biztosított minisztériumi hozzájárulás,
- c) a normatívákhoz nem köthető intézményi feladattámogatások.

(3) A változó jellegű támogatások a következők:

- a) hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatások [129. § (1)-(3) bekezdés],
- b) képzési támogatás [130. §],
- c) az intézmény működését támogató tudományos normatíva [131. § (1) bekezdés],
- d) közoktatási feladatellátás támogatása,
- e) az egyes speciális feladatokhoz nyújtott támogatás.

(4) A teljesítménykövetelményeket az intézményi fejlesztési terv alapján az oktatás, a kutatás, a gazdálkodás (pénzügyi egyensúly fenntartása, illetve megteremtése, kapacitások kihasználtsága, az államilag támogatott hallgatói létszámon belüli részesedés megtartása), az irányítási, szervezeti hatékonyság; más hazai és külföldi felsőoktatási intézményekkel, továbbá társadalmi és gazdasági szereplőkkel folytatott nemzetközi, regionális együttműködés bontásban, az adott területre jellemző mutatókkal kell meghatározni.

(5) A 115. § szerinti fenntartói értékelés, vizsgálat és ellenőrzés kiterjed a fenntartói megállapodásban foglaltak időarányos teljesítésére is.

(6) A fenntartói megállapodás, illetve az abban vállalt teljesítménykövetelmények nem, vagy nem megfelelő teljesülése esetén a fenntartó jogosult a 36. § (10) bekezdés szerinti intézkedéssel is élni. Ha a fenntartói megállapodásban foglaltak teljesítését a felek vitatják, azt - ilyen irányú kezdeményezés esetén, a 115. §-ban meghatározott eljárás keretében - a bíróság állapítja meg.”

31. §

Az Ftv. 135. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kockázatfedezeti alap támogatást nyújthat a felsőoktatási intézmény fejlesztéséhez, beruházáshoz, felújításához. A támogatás lehet: részben vagy egészben visszatérítendő támogatás, kamatmentes támogatás, kedvezményes kamatozású támogatás, üzleti alapon nyújtott támogatás.”

32. §

Az Ftv. 138. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a magán felsőoktatási intézmény nem közhasznú szervezetként működik, akkor a 4. §-ban meghatározott feladatait vállalkozási tevékenységként látja el, és nem kell alkalmaznia a 120. § (4) bekezdésében foglaltakat.”

33. §

(1) Az Ftv. 139. § (13) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(13) Az egyházi jogi személyek által fenntartott felsőoktatási intézmények tekintetében a felsőoktatási intézményekre vonatkozó általános szabályokat az e §-ba foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Az egyházi felsőoktatási intézmények működésére

a) a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény vonatkozó rendelkezéseit,

b) a 137. § (2)-(4) bekezdésében és a 138. § (3) és (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.”

(2) Az Ftv. 139. §-a a következő (14) bekezdéssel egészül ki:

„(14) A kizárólag hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény jogosult működésének szüneteltetésére. A szüneteltetésre csak akkor kerülhet sor, ha az intézménynek nincsen hallgatója. A szüneteltetésre és annak megszüntetésére a fenntartó bejelentése alapján a regisztrációs központ által történő nyilvántartásbavétel időpontjától kerül sor. Az öt évet meghaladó időtartamú szünetelés esetén, a tevékenység újraindítását megelőzően, a regisztrációs központ hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a működési engedélyben foglalt feltételek teljesülését.”

34. §

Az Ftv. a 139. §-t követően a következő címmel és 139/A.-139/C. §-sal egészül ki:

„A KÖZHASZNÚ SZERVEZETKÉNT MŰKÖDŐ FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRE VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

139/A. § (1) A nem állami felsőoktatási intézmény, ha alapító okirata, belső szabályzata lehetővé teszi és a regisztrációs központ jogerős határozatával közhasznú nyilvántartásba veszi, közhasznú szervezetként is működhet.

(2) A felsőoktatási intézmény - ha közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételét kéri - alapító okiratában közhasznú (cél szerinti) tevékenységként a 4. § szerinti tevékenységet, illetve tevékenységeket jelölheti meg.

(3) A felsőoktatási intézmény alapító okiratában – a 16. § szerint – kötelezően feltüntetendő alaptevékenysége a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény esetében megegyezik közhasznú (cél szerinti) tevékenységével.

(4) A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény vállalkozási tevékenységet is folytathat.

(5) A cél szerinti tevékenység és a vállalkozási tevékenység tekintetében a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményt megilletik mindazok a kedvezmények, amelyet a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: a közhasznú szervezetekről szóló törvény) 6. §-a meghatároz.

139/B. § (1) A felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősítése, illetve a közhasznú nyilvántartásból való törlés iránti kérelmet az intézmény fenntartója a regisztrációs központnál jogosult benyújtani.

(2) A felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősíthető abban az esetben is, ha közhasznú szervezetté minősítését a reá irányadó szabályok szerinti létesítési eljárásban (15. §) a nyilvántartásba vétel iránti kérelmével egyidejűleg kéri. Ekkor a létesítési eljárás első szakaszában (nyilvántartásba vételi eljárás) teljesíteni kell a 15.§ (5) bekezdésében foglaltakat.

139/C. § (1) Közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmények esetében e törvény 28.§ (1) bekezdés *e)-i)* pontját nem kell alkalmazni.

(2) A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény működése nyilvános, a szenátus ülései – ha törvény eltérően nem rendelkezik – nyilvánosak.

(3) A közhasznú szervezetekről szóló törvény rendelkezéseit a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményekre a következő eltérésekkel kell alkalmazni,

a) a közhasznú szervezetekről szóló törvény 7.§ (2) bekezdésének *a)-b)* és *d)* pontjában, valamint 7.§ (3) bekezdésének *a)-d)* pontjaiban foglalt rendelkezéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell rögzíteni, azzal, hogy a szenátus legalább évi két alkalommal tart ülést,

b) a közhasznú szervezetekről szóló törvény 7.§ (2) bekezdésének *c)* pontja esetében a felügyelő szerv működésére, hatáskörére vonatkozó szabályokat a fenntartó határozza meg az intézmény alapító okiratában, ahol kötelező gondoskodnia a felügyelő szerv létrehozásáról is.

(4) A közhasznú jogállás megszerzését követően a szervezeti és működési szabályzat valamennyi módosítását a rektor küldi meg a regisztrációs központnak. Az alapító okirat módosításai akkor lépnek hatályba, ha az abban foglaltakat a regisztrációs központ jogerős határozatával nyilvántartásba vette.”

35. §

Az Ftv. 145. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató hallgatók a közoktatási intézményben vesznek részt gyakorlati felkészítésben. Ha a közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény tartja fenn, az részben vagy egészében gyakorló közoktatási intézményként működhet. A gyakorló közoktatási intézményt a felsőoktatási intézmény a közoktatásról szóló törvény alapján intézményalapításra jogosulttal közösen is fenntarthatja. Gyakorló közoktatási intézményként működhet az egyházi jogi személy által fenntartott közoktatási intézmény, amennyiben az egyházi jogi személy által fenntartott felsőoktatási

intézmény pedagógusképzési tevékenységet is folytat. A hallgatók gyakorlati felkészítése megvalósítható – megállapodás alapján - bármelyik közoktatási intézményben. A gyakorló közoktatási intézmények által ellátott közoktatási feladatok után - az oktatásért felelős miniszterrel kötött megállapodás esetén – az éves költségvetésről szóló törvényben meghatározottak szerint a helyi önkormányzatok részére biztosított normatív hozzájárulások kétszerese vehető igénybe.”

36. §

(1) Az Ftv. 147. § a következő 3/A. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„3/A. *esti képzés munkarendje*: olyan oktatásszervezési rend, mely szerint a hallgatók tanóráira a szorgalmi időszakban munkanapokon tizenhat óra után, vagy a heti pihenőnapon kerül sor,

(2) Az Ftv. 147. § 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„8. *fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező)*: az a hallgató (jelentkező), aki testi, érzékszervi, beszéd-fogyatékos, autista, megismerés és viselkedés fejlődési rendellenességű,”

(3) Az Ftv. 147. § 10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„10. *hátrányos helyzetű hallgató (jelentkező)*: az a beiratkozás időpontjában huszonötödik életévét be nem töltött hallgató (jelentkező), akit középfokú tanulmányai során családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítottak, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagy állami gondozott volt,”

(4) Az Ftv. 147. §-a a következő 10/A. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„10/A. *halmozottan hátrányos helyzetű hallgató (jelentkező)*: az a hátrányos helyzetű hallgató (jelentkező), akinek a tankötelessé válásának időpontjában törvényes felügyeletét ellátó szülője, - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes szülői nyilatkozat szerint - legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező, valamint az, akit tartós nevelésbe vettek;”

(5) Az Ftv. 147. §-a a következő 26/A. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„26/A. *levelező képzés munkarendje*: olyan oktatásszervezési rend, mely szerint - az érintett hallgatókkal kötött eltérő megállapodás hiányában - a hallgatók tanóráira tömbösítve, legfeljebb kettő hetenként munkanapokon, vagy a heti pihenőnapon kerül sor,”

(6) Az Ftv. 147. §-a a következő 37/A. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„37/A. *székhelyen kívüli képzési hely*: a székhelyen kívüli képzésnek (ide nem értve a szakirányú továbbképzést) otthont adó település,”

(7) Az Ftv. 147. § 42. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„42. *telephely*: az alapító okiratban meghatározott, a székhelyen kívül működő szervezeti egység elhelyezését szolgáló település,”

37. §

(1) Az Ftv. 2. számú melléklete helyébe e törvény melléklete lép.

(2) Az Ftv. 3. számú mellékletének 1.-2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A számítási alap (1) az éves költségvetésről szóló törvényben a miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében a felsőoktatás támogatására megállapított támogatási összeg figyelembe vételével a Kormány rendeletében meghatározott összeg.

2. Egységes, osztatlan képzés esetén az első három évre az alapképzésre, az ezt követő évfolyamokra a mesterképzésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az egységes orvosképzés képzési támogatása a számítási alap legalább háromszorosa.”

(3) Az Ftv. 3. számú melléklete a következő 4. ponttal egészül ki:

„4. A képzési normatíva összegének megállapításához rendelt szorzószámok az éves költségvetésben rendelkezésre álló források figyelembevételével a Kormány rendeletében meghatározott módon tíz százalékkal növekedhet vagy csökkenhet.”

38. §

(1) E törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2007. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) A 8. § 2009. január 1-jén, a 10. § 2008. szeptember 1-jén, a 36. § (2) bekezdése e törvény kihirdetése napján lép hatályba.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az Ftv. 16. §-a (1) bekezdésének „*az intézmény szervezeti tagolásának elveit,*” szövegrésze helyébe „*a regionális központot, az intézmény szervezeti tagolását,*” szövegrész, az Ftv. 23. § (3) bekezdés felvezető szövegének az „*intézménybe felvehető maximális hallgatói létszám*” szövegrésze helyébe az „*intézmény maximális hallgatói létszáma*” szövegrész, az Ftv. 39. § (4) bekezdésének „*intézménnyel hallgatói jogviszonyt létesíthet*” szövegrésze helyébe az „*intézménnyel - a felvételi döntés évében - hallgatói jogviszonyt létesíthet*” szövegrész, az Ftv. 62. § (5) bekezdésének „*az oklevél tulajdonosának nevét, születésének helyét*” szövegrész helyébe „*az oklevél tulajdonosának nevét, születési nevét, születésének helyét*” szövegrész, az Ftv. 68. § (2) bekezdésének „*tudományág*” szövegrésze helyébe a „*tudományterület*” szövegrész, az Ftv. 107. § (2) bekezdésében „*a nyilvántartásban*” szövegrész helyébe „*a nyilvántartásában*” szövegrész, „*a nyilvántartásból*” szövegrész helyébe „*a nyilvántartásából*” szövegrész, az Ftv. 117. § (4) bekezdésének „*folytathat magyar vagy külföldi, illetve közös oklevél kiállításához*” szövegrésze helyébe „*folytathat magyar és külföldi, vagy közös oklevél kiállításához*” szövegrész, az Ftv. 119. § (1) bekezdésének „*az elismerési törvény*” szövegrésze helyébe „*a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: elismerési törvény)*” szövegrész, az Ftv. 120. § (3) bekezdésének az „*előirányzat-maradványt és pénzmaradványt*” szövegrésze helyébe az „*előirányzat-maradványt vagy pénzmaradványt*” szövegrész, az Ftv. 124. §-ának „*100. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontját*” szövegrésze helyébe a „*100. §-a (1) bekezdésének c) pontját*” szövegrész, az Ftv. 126. § (1) bekezdésének „*a (3) bekezdésben meghatározott*” szövegrésze helyébe „*a (3)-(4) bekezdésben meghatározott*” szövegrész, az Ftv. 137. § (1) bekezdésének „*jogi személy kivételével*” szövegrésze helyébe a „*jogi személy által fenntartott felsőoktatási intézmény kivételével*” szövegrész”, az Ftv. 144. § (4) bekezdésének „*egy művészeti ágban*” szövegrésze helyébe az „*egy tudományterületen*” szövegrész, az Ftv. 144. § (5) bekezdésének „*a művészeti ágban*” szövegrésze helyébe „*a képzési területen*” szövegrész, az Ftv. 153. § (1) bekezdés 7. pontjának „*kérdéseket, a támogatási idő nyilvántartásának, az államilag támogatott és a költségtérítéses képzés közötti átsorolásnak a rendjét [35. § (2) és (11) bekezdés, 55. § (6) bekezdés, 73. § (1) bekezdés],*” szövegrésze helyébe a „*kérdéseket, a felsőoktatási intézmények által kötelezően használt nyomtatványok tartalmi és formai követelményeit, a támogatási idő nyilvántartásának, az államilag támogatott és a költségtérítéses képzés közötti átsorolásnak a rendjét [35. § (2) és (11) bekezdés, 55. § (6) bekezdés, 73. § (1) bekezdés],*” szövegrész, az Ftv. 153. § (1) bekezdés 11. pont „*kapcsolatos elveket*” szövegrésze helyébe a „*kapcsolatos elveket, az előnyben részesítési szempontokat és eljárási szabályokat*” szövegrész lép,

b) hatályát veszti az Ftv. 12. § (2) bekezdésének „*vagy művészeti ágban,*” szövegrésze, az Ftv. 16. § (1) bekezdésének „*művészeti ágakat,*” szövegrésze, az Ftv. 18. § (3) bekezdésének „*két tudományágban vagy egy művészeti ágban*” szövegrésze, az Ftv. 27. § (6) bekezdés e) pontjának a „*költségvetési*” szövegrésze, az Ftv. 33. § (4) bekezdése, az Ftv. 54. § (1) bekezdésének „*felvehető*” szövegrésze, az Ftv. 67. § (1) bekezdésének a „*vagy művészeti ágban*” szövegrésze, az Ftv. 68. § (5) bekezdés c) pontjának „*a művészeti ág sajátosságainak megfelelő*” szövegrésze, az Ftv. 84. § (5) bekezdésének „*legfeljebb kettő*” szövegrésze, az Ftv. 106. § (7) bekezdésének „*és a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséért felelős szerv*”, az Ftv. 107. § (5) bekezdése, az Ftv. 111. § (8) bekezdésének harmadik mondata, az Ftv. 113. § (6) bekezdése,

valamint (8) bekezdésének „, továbbá a szakértői névjegyzék összeállításának rendjét” szövegrésze, az Ftv. 117. § (1) bekezdésének „,a miniszter engedélyével” szövegrésze és (2) bekezdése, az Ftv. 123. § (2) és (3) bekezdése, az Ftv. 147. § 14. pontjának „, művészeti ágban” szövegrésze, az Ftv. 153. § (1) bekezdés 7. pontjának „,a felsőoktatási intézmények iratkezelésével,” szövegrésze, az Ftv. 153. § (1) bekezdés 19. pontjának „,111. § (8) bekezdés,” szövegrésze, valamint 20. pontjának „,123. § (2) bekezdés” szövegrésze, az Ftv. 153. § (1) bekezdés 22. pontja.

(4) 2009. január 1-jén hatályát veszti az Ftv. 41. § (2) bekezdésének „,az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból milyen szintű vizsga letétele szükséges, továbbá” szövegrésze.

39. §

(1) Az 1-2., 4., 15., 34. §, valamint 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján a felsőoktatási intézmények alapító okiratát, működési engedélyét, illetve e törvény alapján szervezeti és működési szabályzatát 2007. december 31-ig kell módosítani.

(2) Az Ftv. – e törvény 1. §-ával megállapított – 11. § (4) bekezdését az e törvény hatályba lépésekor a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szerv által már nyilvántartásba vett képzések tekintetében is alkalmazni kell.

(3) Az Ftv. – e törvény 7. §-ával megállapított – 36. § (3)-(4) és (9) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépését követően kezdeményezett intézményi átalakulás esetén kell alkalmazni.

40. §

(1) Az Ftv. – e törvény 18. §-ával megállapított – 93. § (3) bekezdésében foglaltak nem érintik az e törvény hatályba lépését megelőzően tudományos kutató részére engedélyezett alkotói szabadságot, az az engedélyezés ideje szerint hatályos szabályok szerint, változatlan feltételek mellett vehető igénybe.

(2) Az Ftv. – e törvény 20. § (1) bekezdésével megállapított – 107. § (3) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépését követően indult hatósági eljárásokban kell alkalmazni.

(3) Az Ftv. – e törvény 23. §-ával megállapított – 116. § (2) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépését követően kezdeményezett engedélyezési eljárásokban kell alkalmazni.

(4) Az Ftv. – e törvény 24. §-ával beiktatott – 117. § (5) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépését követően indított közös képzés esetén, illetve e törvény hatályba lépését követően indult engedélyezési eljárásokban kell alkalmazni.

41. §

(1) Az Ftv. – e törvény 26. §-ával kiegészített – 125. § (1) bekezdésének h) pontjában és (3) bekezdésének e) pontjában foglaltakat első alkalommal a 2008. szeptemberétől kezdődően az első évfolyamon államilag támogatott képzés keretében tanulmányokat folytató hallgatók tekintetében, majd ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

(2) Az Ftv. – e törvény 27. §-ával módosított – 125/A. § (1) bekezdésének második mondatában foglaltakat a 2007. szeptemberben az első évfolyamon alap- és mesterképzésben (egységes, osztatlan képzésben) államilag támogatott képzés keretében tanulmányaikat megkezdő hallgatók tekintetében, majd ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(3) Az Ftv. – e törvény 28. §-a, 29. § (1) bekezdése és 30. §-a szerint megállapított – 127. § (2) bekezdését, 129. § (3) bekezdését, 133/A. §-át első alkalommal a 2008. január 1-jétől kezdődően, illetve a 2008. évi költségvetés tervezése során kell alkalmazni. Az Ftv. – e törvény 28. §-ával megállapított – 127. § (2) bekezdése szerinti a felsőoktatás 2008. évi támogatásánál alkalmazott 2007. évi bázis kettőszáztizennégy milliárd forint.

(4) Az Ftv. – e törvény 28. § (2) bekezdésével beiktatott – 129. § (8) bekezdésében foglaltakat a hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatásokra a 2007. évtől kezdődően kell alkalmazni.

42. §

(1) Az Ftv. - e törvény 33. § (2) bekezdésével beiktatott – 139. § (14) bekezdésében foglalt öt éves időtartam, a hallgatóval nem rendelkező és működésének szünetelését a felsőoktatási intézmények nyilvántartásáért felelős szervnél e törvény hatályba lépését megelőzően kezdeményező, kizárólag hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény tekintetében e törvény hatályba lépésének napján kezdődik.

(2) Az Ftv. – e törvény 36. § (3) bekezdésével megállapított – 147. § 10 pontjában foglaltakat első alkalommal az e törvény hatályba lépését követően felvételi jelentkezési kérelmet benyújtó személyre, kollégiumi jelentkezési kérelmet benyújtó hallgatóra, e törvény hatályba lépését követően létesített mentori megállapodásokra, illetőleg a 2008. szeptemberében az első évfolyamon alap- és mesterképzésben (egységes, osztatlan képzésben) államilag támogatott képzés keretében tanulmányaikat megkezdő hallgatókra, majd azt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. A már megállapított kedvezményeket, mentességeket, a megkötött megállapodások érvényességét a módosítás nem érinti.

(3) Az Ftv. - e törvény 38. § (3) bekezdés b) pontjára tekintettel módosult - 84. § (5) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépését követően nyilvántartásba vett felsőoktatási intézmény esetén kell alkalmazni. Az e törvény hatályba lépését megelőzően nyilvántartásba vett, illetve állami elismeréssel rendelkező felsőoktatási intézmények tekintetében

az Ftv. - e törvénnyel megváltoztatott - 84. (5) bekezdését 2009. szeptember 1-jétől kell alkalmazni.

(4) 2007. december 31-ig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság átadja a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv részére az általa a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 81. §-ának (6) bekezdése alapján fölállított országos doktori nyilvántartásban tárolt adatokat, melyeket a továbbiakban a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv tart nyilván.

43. §

A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 2. § (1) bekezdésének h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett]

„h) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, a Magyar Rektori Konferencia.”

44. §

E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény 6. § (4) bekezdés második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az egészségügyi hozzájárulást a tanuló után az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium fizeti meg, a hallgató esetén a felsőoktatási intézmény.”

45. §

E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi CXXI. törvény 31. § (9) bekezdése.

Melléklet a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2007. évi ..... törvényhez

„2. számú melléklet a 2005. évi CXXXIX. törvényhez

I. A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

I/A. Az alkalmazottak adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) név, nem, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;
- b) állandó lakcím és tartózkodási hely;
- c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:
  - ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
  - cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,
  - cc) munkában töltött idő, közalkalmazotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok,
  - cd) kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,
  - ce) munkakör, vezetői megbízás, munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés,
  - cf) munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja,
  - cg) szabadság, kiadott szabadság,
  - ch) az alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei,
  - ci) az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei,
  - cj) az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai és azok jogcímei,
  - ck) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei, a doktori képzésben és doktori fokozatszerzési eljárásban oktatói, kutatói minőségben történő részvételre vonatkozó adatok,
    - cl) a 84. § 85) bekezdés szerinti nyilatkozat,
    - d) az oktatói munka hallgatói véleményezésének eredményei,
    - e) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói jogok gyakorlásához szükséges mértékben; a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szervnek minden olyan adat, amelyet e törvény szerint a felsőoktatási információs rendszer kezelhet; a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak minden olyan adat, amely ahhoz szükséges, hogy megállapíthassa a felsőoktatási intézmény működéséhez szükséges feltételek meglétét; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak a foglalkoztatással összefüggő adatok, a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat; az oktatói munka hallgatói

véleményezése eredményeit a felsőoktatási intézménnyel hallgatói, foglalkoztatási jogviszonyban állók számára az intézményi szabályzatban meghatározott módon.

I/B. A hallgatók adatai

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) felvétellel összefüggő adatok:

aa) a jelentkező neve, neme, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

ab) az érettségi vizsga adatai,

ac) a középiskola adatai,

ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok,

ae) a felvételi eljárás adatai;

b) a hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorjelölt) jogviszonnyal összefüggő adatok:

ba) a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, bejelentett lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, értesítési címe és telefonszáma, elektronikus levélcíme, nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat - külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány - megnevezése, száma,

bb) a hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorjelölti, vendéghallgatói) jogviszonya keletkezésének és megszűnésének időpontja és módja, a hallgató által folytatott képzés megnevezése, állami támogatottsága és munkarendje, a hallgató tanulmányainak értékelése, vizsgaadatok, megkezdett félévek, igénybe vett támogatási idő, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje, a képzési hozzájárulás adatai,

bc) a külföldi tanulmányok helye, ideje,

bd) az elért és beszámított kreditek, beszámított tanulmányok,

be) a hallgatói juttatások, kollégiumi elhelyezés adatai, a juttatásokra való jogosultság elbírálásához szükséges adatok (szociális helyzet, szülők adatai, tartásra vonatkozó adatok),

bf) a hallgatói munkavégzés adatai,

bg) a hallgatói fegyelmi és kártérítési ügyekkel kapcsolatos adatok,

bh) a fogyatékkal élőköt megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,

bi) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,

bj) a hallgató diákigazolványának sorszáma, a törzslap azonosító száma,

bk) a hallgató azonosító száma, társadalombiztosítási azonosító jele,

bl) a záróvizsgára (szakmai vizsgára, doktori védésre) vonatkozó adatok,

bm) a hallgatói jogviszonyból adódó jogok és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges adatok,

c) a hallgatói pályakövetéssel kapcsolatos adatok,

d) a hallgató adóazonosító jele,

e) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a fenntartónak valamennyi adat, a fenntartói irányítással összefüggő feladatok ellátásához; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a felsőoktatási információs rendszer működéséért felelős szerv részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok.

II. A felsőoktatási információs rendszer keretében nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

II/A. Felsőoktatási intézménytörzs

E törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) a felsőoktatási intézmény*
  - aa) fenntartójának neve, székhelye címe, képviselője neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),*
  - ab) tisztségviselői (rektor, gazdasági főigazgató, vagy igazgató, belső ellenőrzés vezetője, a gazdasági tanács elnöke és tagjai, az előkészítő testület elnöke – ideiglenes intézményvezető – és tagjai, a karok vezetői, az igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője) neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail);*
  - ac) e törvény 31.§-ában foglaltak szerinti együttműködési megállapodás, és az abban szereplő adatok;*
  - ad) a felsőfokú képzések szakfelelősének neve, oktatói azonosítója;*
  - ae) közhasznú szervezetként való működés esetén a felügyelő bizottság tagjainak neve és értesítési címe;*
- b) a Magyarországon működő külföldi felsőoktatási intézmény*
  - ba) fenntartójának neve, székhelye címe, képviselője és magyarországi képviselője neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail);*
  - bb) tisztségviselői neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail);*
  - bc) a felsőfokú képzések szakfelelősének neve, oktatói azonosítója.*
- c) a diákotthon*
  - ca) fenntartójának neve, székhelye címe, képviselője neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),*
  - cb) a diákotthon vezetőjének neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail).*
  - cc) e törvény 13. §-ában foglaltak szerinti együttműködési megállapodás, és az abban szereplő adatok*
- d) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, a Magyar Rektori Konferencia és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája esetében*
  - da) szervezet neve, székhelye*
  - db) vezető tisztségviselőjének, felügyelő bizottsága tagjainak neve és értesítési címe*

II/B. Alkalmazotti személyi törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) név, nem, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám;

b) lakóhely, értesítési cím;

c) munkaviszonyra, közalkalmazotti jogviszonyra, megbízási jogviszonyra vonatkozó adatok:

ca) a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése (OM-azonosítója),

cb) végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegennyelv-tudás, tudományos fokozat,

cc) munkakör, vezetői megbízás,

cd) munkavégzés ideje,

ce) kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei, kitüntetések, díjak és más elismerések, címek,

cf) a 84.§ (5) bekezdése szerinti nyilatkozat,

d) az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az 1. pontban felsorolt adatok továbbíthatók: a társadalombiztosítási, illetmény és munkabér vagy más juttatás kifizetőhelyének minden olyan adat, amely az illetmény, munkabér vagy más juttatás, jogosultság megállapításához, igénybeviteléhez szükséges; a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adatok; a nemzetbiztonsági szolgálatnak valamennyi adat, a felsőoktatási intézménynek az alkalmazottjával kapcsolatos minden adat.

II/C. A hallgatói, doktorjelölti személyi törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) a hallgatói (doktorjelölti) jogviszonnyal összefüggő adatok:

aa) a hallgató (doktorjelölt) neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága, neme, lakóhelye, tartózkodási helye, értesítési címe,

ab) nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma,

ac) a jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontja és módja,

ad) a hallgató által folytatott képzés megnevezése, állami támogatottsága és munkarendje, megkezdett félévek, a hallgatói jogviszony szünetelésének ideje,

ae) a képzés során illetve azt megelőzően igénybe vett támogatási idő,

af) a külföldi felsőoktatási résztanulmányok helye, ideje,

ag) az előnyben részesítési követelmények teljesülésére vonatkozó adatok,

ah) kollégiumi elhelyezés esetén a kollégium megnevezése, az elhelyezés kezdete és vége,

ai) diákotthoni elhelyezés esetén a diákotthon megnevezése és OM-azonosítója, az elhelyezés kezdete és vége,

aj) a fogyatékossgal élőköt megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,

ak) a hallgatói balesetre vonatkozó adatok,

al) a hallgató diákigazolványának sorszáma,

- am)* a törzslap azonosító száma,
- an)* a hallgató azonosító száma, társadalombiztosítási azonosító jele,
- ao)* a záróvizsga (szakmai vizsga, doktori védés) szakja, időpontja és eredménye,
- ap)* a kiadott okiratok tartalmára és azonosítására vonatkozó adatok,
- b)* a kiadott oklevél, bizonyítvány adatai,
- ba)* az igazolt szakképzettség, szakképesítés megnevezése,
- bb)* az oklevél, bizonyítvány kelte, aláíróinak neve,
- bc)* az oklevél, bizonyítvány kiállítására szolgáló nyomtatvány sorszáma,
- bd)* a hallgató törzskönyvi száma,
- be)* az oklevél, bizonyítvány egyéb adatai,
- bf)* oklevélmelléklet adatai.
- c)* a hallgatói pályakövetéssel kapcsolatos adatok,
- d)* az adatokat igazoló okiratok azonosítására szolgáló adatok.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a Diákhitel Központnak a tanulmányok folytatásával összefüggő adatok; a társadalombiztosítási hatóságnak a társadalombiztosítási ellátásra való jogosultságot meghatározó adatok; a felsőoktatási intézménynek a hozzá jelentkező és vele hallgatói (kollégiumi tagsági, doktorjelölti) jogviszonyban álló személyre vonatkozó valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá felvételre került személyekre vonatkozó valamennyi adat, a közoktatási információs rendszer felé a tanulói jogviszonnal rendelkező személyekre vonatkozó valamennyi adat.

II/D. Felvételi személyi törzs

1. E törvény alapján nyilvántartott adatok:

a) felvétellel összefüggő adatok:

aa) a jelentkező neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, neme, állampolgársága, lakóhelye és tartózkodási helye, értesítési címe; nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány – megnevezése, száma;

ab) az érettségi vizsga adatai;

ac) a középiskola adatai;

ad) a felvételi kérelem elbírálásához szükséges adatok;

ae) a felvételi eljárás adatai.

2. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.

3. Az adatok továbbíthatók: a bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, államigazgatási szervnek a konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat; a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá jelentkező személyre vonatkozó valamennyi adat; a felsőoktatási intézménynek a hozzá felvételre került személyekre vonatkozó valamennyi adat.”

I n d o k o l á s

Általános indokolás

Előzmények, célok

A társadalomban és a gazdaságban végbement, a felsőoktatás fejlődését meghatározó változások és az európai közösségi vállalások alapján a kormány a felsőoktatás működését, a felsőoktatás és környezete kapcsolatát új törvényi szabályozással biztosította. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 2006. március 1-jén lépett hatályba.

A tudásalapú gazdaságban a felsőoktatás a versenyképesség szempontjából kulcstényezővé váló tudást és innovációt meghatározó társadalmi és gazdasági tényező.

A felsőoktatás a munkaerőpiaci igényekkel összhangban meghatározott szakszerkezetű képzési kínálatot nyújtó, európai színvonalon versenyképes, minőségi képzést folytató, az országos és nemzetközi kutatás fejlesztésben, innovációban sikeresen részt vevő, hatékonyan gazdálkodó, gazdasági és akadémiai kérdésekben szakértelemmel irányított, a kapcsolataiban nyitott felsőoktatás hálózatátalakítását és működtetését tűzte célul.

A Kormány programjában a versenyképes és minőségi felsőoktatás céljához igazodóan a szükséges és elindított reformok megvalósítását vállalta. Az államreform megvalósításáról szóló 1061/2006. (VI. 15.) Korm. határozat az oktatást azon közszolgáltatások közé sorolta, ahol mélyreható és rendszerszemléletű átalakításokat szükséges megvalósítani, amelynek célja a fenntartható finanszírozás biztosítása, a minőség javítása és a hozzáférés igazságosabbá tétele.

A 2006. őszén meghirdetett felsőoktatási reform a korábbi mennyiségi szemléletű fejlesztéspolitikát felváltva a minőségelvű stratégia mellett kötelezte el magát.

Az elfogadott konvergencia program szükségessé tette a felsőoktatás költségvetési támogatásának vizsgálatát és átalakítását. Az államreform programjának megfelelően – a 2013-ig terjedő időszakra megfogalmazott fejlesztési feladatok részeként – a felsőoktatás felzárkóztatása, stabil szabályozási és finanszírozási környezet kialakítása vállalható. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény alapvetően biztosítja a működés jogi feltételeit, de a konvergencia program elfogadásával a társadalmi és gazdasági körülmények megváltoztak, és ez szükségessé teszi a költségvetés és felsőoktatás kapcsolatát szabályozó törvényi fejezetek vizsgálatát, módosítását. A felsőoktatási reform törvényalkotási feladatainak sorát a 2006. őszén kihirdetett, a képzési hozzájárulás bevezetését szabályozó törvénymódosítás nyitotta meg.

Felsőoktatás működésének és fejlesztésének költségvetési támogatása

A felsőoktatási törvény elfogadását korábban nem követte a költségvetési és anyagi feltételeket biztosító fejlesztési törvény. Így a működési feltételek garanciális elemei a felsőoktatási törvényekben jelentek meg, és mint az éves költségvetés determinációi a feszültségek forrásává váltak. Egyrészt azért, mert az éves költségvetésekben nem volt elegendő forrás a felsőoktatási törvényben előre meghatározott előirányzatok biztosítására, másrészt azért, mert az évközi változások, elvonások, zárolások és maradványképzési kötelezettségek következtében bizonytalanná vált a tervezés, a gazdálkodás. Jelenleg is a felsőoktatási törvényben a hallgatói juttatások értékét meghatározó 129. §, valamint a képzési normatíva éves összegének megállapítását tartalmazó 3. sz. melléklet 1. pontja determinációt jelentenek az éves költségvetés számára.

A jelenlegi szabályozásban meglévő, több feladatellátáshoz kötött determináció helyett egy garanciális elem törvénybe iktatását és ennek megfelelően a törvényben szereplő determinációk módosítását javasolja a tervezet.

Az új szabályozás a felsőoktatás működőképességét biztosító, 2007. évi felsőoktatási költségvetési támogatást (214 Mrd Ft) tekinti bázisnak. A felsőoktatási törvény 127. §-ában adható garancia az éves költségvetési támogatás fenti mértékére és a bázisösszeg értékállóságára. Ezen bázisösszeg értékállósága a költségvetés tervezésénél alkalmazott, inflációs prognózis szerinti indexálással biztosítható.

A felsőoktatás költségvetési támogatásának teljesítményekhez kötött elosztása

A társadalmi és gazdasági körülmények változása a felsőoktatási törvényben meghatározott finanszírozási modell, a forráselosztás rendszerének újragondolását is indokolja.

A jelenlegi forráselosztási rendszer fenntartása mellett is, ha nem is azonnal és drasztikusan, de az államilag támogatott hallgatók új felvételi eljárásával, intézményi eloszlásával párhuzamosan fokozatosan és jelentősen megváltozhat az egyes felsőoktatási intézmények finanszírozási helyzete a háromcsatornás: a képzési, tudományos és fenntartói normatívák alapján történő költségvetési támogatással.

A finanszírozás másik lehetséges módja a több éves megállapodás alapján történő költségvetési támogatás, amelyben a költségvetési támogatás intézmények közötti elosztása, a felsőoktatási gazdálkodási autonómia sérelme nélkül, kizárólag az intézmény gazdaságos működését, minőségelvű fejlesztését támogató teljesítménykritériumok alapján történne.

A javaslat szerint az állami felsőoktatási intézmények a jövőben a működésükhöz a költségvetési támogatást három évre megkötött megállapodás alapján kapják meg. A nem állami felsőoktatási intézmények körében a költségvetési támogatás nyújtása továbbra is éves támogatási megállapodások alapján valósulna meg.

A központi költségvetés biztosította források állami felsőoktatási intézmények között történő elosztásában a törvényben rögzített intézményi költségvetési támogatás fő formái – a három

csatornás normatív működési támogatás, a kiegészítő támogatás, a hallgatói juttatás, a felhalmozási támogatás és a szakmai /fejzeti/ támogatások –, a normatív támogatási rendszer a meghatározó a továbbiakban is. A költségvetési támogatások felhasználásának szabályai, az államháztartási rendnek megfelelő pénzforgalom, a megállapodás alapján történő támogatás esetében is változatlanok.

A megállapodás módot ad arra, hogy az intézmények tevékenységének finanszírozásánál fokozott szerepet kapjon a komplex és hosszabb időszakon át érvényesülő a minőségi teljesítmény; növekedjen a – megújuláshoz, a jelentős változtatásokhoz nélkülözhetetlen – finanszírozási biztonság, a kiszámíthatóság, ugyanakkor a megállapodásokban is rögzített, az intézmények által meghatározott teljesítményvállalások értékelése alapján az intézmények ösztönzést kapjanak tevékenységük eredményes alakításához.

A keretmegállapodást az egyes állami felsőoktatási intézmények, és a fenntartó képviselőjében az oktatásért felelős miniszter kötik meg törvényi felhatalmazás alapján.

A három évre kötendő megállapodások keretében nyújtott költségvetési támogatáson belül egyrészt az állami felsőoktatási intézmény működését biztosító és hatékonyságának növelését ösztönző alaptámogatást, másrészt az intézmény helyét a kialakult versenyben, illetve ennek változását visszajelző évenként módosuló támogatást szükséges elkülöníteni.

Az alaptámogatás végösszegét az intézmény működését támogató fenntartói, illetve fenntartási normatívák, a PPP beruházásokkal összefüggő szolgáltatás-vásárláshoz biztosított minisztériumi hozzájárulás, valamint a normatívákhoz nem köthető intézményi feladattámogatások adják. Ennek évenkénti összege a megállapodásban rögzített, s legfeljebb a felsőoktatás költségvetési támogatásának meghatározásában használt inflációs prognózis szerinti indexálással illetőleg az intézmény államilag támogatott hallgatói és alkalmazotti létszámváltozások figyelembe vételével módosulhat.

A támogatás változó elemeinek tekintendő az államilag támogatott hallgatókhoz kapcsolódó, képzést szolgáló költségvetési támogatás, az államilag támogatott hallgatók száma szerint biztosított hallgatói normatív juttatások; a közoktatási feladatellátás normatív alapon meghatározott éves összege, a tudományos normatív támogatás és esetenként egyes speciális feladatok támogatása. Az így meghatározott összeg az államilag támogatott hallgatók számának éves változását követve kerül megállapításra, illetőleg a megállapodás kiegészítésére az éves elszámolás alapján.

Az alaptámogatás oda- és megítélése alapvetően rögzített tényezők és területek alapján történik, de maguk a mutatók és ezek értékei az intézmények sajátos helyzetéhez, feltételeihez és adottságaikon nyugvó célkitűzéseikhez igazodnak.

A megállapodás rögzíti a felsőoktatási intézménynek a hatékonyság növelésére és a minőség javítására vonatkozó célkitűzéseit, vállalt feladatait. Tartalmazza az intézményfejlesztési tervben megfogalmazott stratégiai célkitűzések alapján a megállapodás időszakában elérendő célok tartalmát és rangsorát, teljesítésük tervezett időpontját, a célok eléréséhez szükséges erőforrások biztosítását és hasznosításuk mechanizmusát, benne kiemelten a minőség biztosítását.

A megállapodás a következő területeken az intézmény kiinduló helyzetét, évenkénti és a szerződéses időszak végére elérendő eredményeit – az adott területen szokványosan alkalmazott vagy indokolt – teljesítménymutatókkal jellemzi.

A kutatás, fejlesztés és művészeti tevékenység (pl. az oktatók, kutatók és (államilag támogatott) doktori képzésben részt vevők száma, a tudományos fokozattal rendelkezők súlyozott aránya és a művészeti tevékenység jellemző mutatói).

Az intézmény oktatás, továbbképzés és felnőttképzés terén folytatott tevékenységének és profiljának alakítására vonatkozó célkitűzései, az államilag támogatott hallgatói létszámon belüli részesedés megtartása (pl. hallgató/oktató arány; hallgató/képzési program; bevétel, ill. bevétel/kiadás képzési programonként; tantárgyi versenyek).

A szervezeti struktúra és a belső irányítási és együttműködési mechanizmus fejlesztésében (pl. irányítási szintek száma; beosztott/vezető arány; a szervezeti egységek jellemzői; szervezeti adatok és információk gyűjtése és hasznosítása, kommunikációs csatornák és eredményességük).

A gazdasági működés, a gazdálkodás eredményességének a javítása, a pénzügyi egyensúly fenntartása (pl. tartozás-állomány, fizetési fegyelem, bevételi és kiadási szerkezet mutatói, allokációs mechanizmus, döntések gazdasági megalapozása és beválása, vagyongazdálkodás).

Más felsőoktatási intézményekkel folytatott tevékenység, közös szervezeti egységek és teljesítmények, forrásaik jobb hasznosítása végett (pl. a közös tevékenység gyakoriságára, az eredményességére vonatkozó mutatók a tevékenységcsere, érdemi együttműködés és részleges szervezeti fúziók).

A nemzetközi együttműködésből és mobilitásból fakadó előnyök hasznosítása, az erre vonatkozó tervek (pl. együttműködési formák, számszerűsíthető és nem számszerűsíthető előnyök és költségek, a nemzetközi kapcsolatok szerepe az intézmény keresleti és kínálati oldalának alakításában).

A felsőoktatási intézmény kapcsolódása és törekvései a regionális, országos és európai uniós társadalmi célkitűzésekhez (pl. a fenntarthatóság, a fiatalok, a nők, a hátrányos helyzetűek érdekében tett intézkedések).

A törvényi szabályozás csak a jelzett területeket jelöli meg. Az egyes területek teljesítménymutatóinak meghatározását az első három évben a felsőoktatási intézmény feladatának tekinti.

A törvény biztosítja a teljesítmények belső és külső ellenőrzését és a fenntartónak biztosított kezdeményezéssel szabályozza az alacsony teljesítményt nyújtók szankcionálását is (pl. a megállapodás időszaka a felsőoktatási intézmények által a megállapodásban vállalt teljesítmények, továbbá az intézményi gazdálkodás vizsgálata alapján kezdeményezheti a fenntartó a felsőoktatási törvény szerinti átalakulást).

A megállapodások megkötése és a módosítások, a teljesítmény értékelése során felmerülő érdekütközések, konfliktusok feloldása, a vitás kérdések eldöntése a felsőoktatási törvényben a fenntartó és az intézmény közötti kapcsolatot szabályozó eljárási rendben történhet.

A fentiekben leírt három éves megállapodások és az intézmények működési tapasztalatai alapján tehető javaslat a felsőoktatási finanszírozási rendszer átfogó reformjára, a normatívákat mellőző, teljesítménymutatókhoz kötött átalakítására.

További munkavégzésre irányuló jogviszony biztosításának korlátozása

A felsőoktatásban a képzés minőségének meghatározó tényezője az oktatás személyi feltétele. Oktatói munkakörökben a fokozatos teljesítményre épülő előmeneteli rendszer érvényesül. Az oktató munkaidejének egy része csak a tanításra fordított idő. Ahhoz, hogy a felsőoktatási intézmény, a munkáltató az oktatót egyéb szakértelmet igénylő feladatra, különösen a felsőoktatási tevékenységhez kapcsolódó tudományos kutatásra, művészeti tevékenységre, kutatószervezésre, a hallgatók, oktatók tanulmányi és tudományos munkájának vezetésére igénybe vehesse, szükséges az oktató érdemi jelenléte az intézményben. Ezért a közalkalmazottak további munkavégzésére irányuló jogviszonyának korlátozása indokolt. A módosító javaslat alapján az oktató és tudományos kutató az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során – hasonlóan az állami támogatások számításához – egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe.

A tudományos kutatói munkakörökhöz kapcsolódó jogosultságok és kötelezettségek az oktatói munkakörök betöltésének elveihez igazodnak. Az összevető rendelkezések technikai pontosítását kezdeményezzük.

Kedvezmények összhangba hozása az uniós állampolgárookra kiterjedő rendelkezésekkel

Az Európai Bizottság a múzeumi belépődíjakra vonatkozó kedvezmények nem megfelelő szabályozása miatt felszólítást küldött a Magyar Köztársaság Kormányának. A közösségi követelményekkel összhangban lévő hazai támogatási rendszer kialakítása folyamatban van. Az uniós állampolgárokkal kötelezően kiszélesítendő kedvezmények kompenzációját az általános ingyenesség megszüntetésével, illetve – más részben már okafogyottá vált vagy az Európai Unió országokban sem szokásos kedvezmények módosításával –, a rászorultság elvének érvényesítésével kívánja megoldani az oktatási és kulturális kormányzat. Ehhez kapcsolódóan módosítani szükséges a felsőoktatási törvényt is.

Az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó nemzeti stratégiához illeszkedő képzési rendszer irányába való nyitás

Az Európai Közösség felsőoktatási szervei az európai felsőoktatás versenyképességének javítása érdekében fogalmazták meg a Bolognai Nyilatkozatot. A program végrehajtásának határidejét 2010-ben jelölték meg. Az Európa Tanács lisszaboni stratégiájaként nyert elfogadást „az oktatás és képzés 2010” munkaprogram. Magyarország is elkötelezte magát abban, hogy részt vesz az Európai Felsőoktatási, illetőleg Kutatói Térség kialakításának feladataiban, illetve a Bolognai Nyilatkozatban, továbbá a lisszaboni stratégiában vállalt célkitűzések megvalósításában.

Az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó átfogó nemzeti stratégiához illeszkedően a felsőoktatási intézmények képzési tevékenységében is lehetőséget kell teremteni a rugalmas tanulási útvonalak, az oktatás és képzés különböző rendszerei és szintjei közötti átjáráshoz, a felsőfokú szakképzés, alap- és mesterképzés, szakirányú továbbképzés, doktori képzés mellett a

felsőoktatási intézmények által nyújtott – későbbi tanulmányok során elismerhető, végzettséggel és szakképzettséggel nem záruló – programok nyújtására. Ezen programok felsőoktatási képzési rendszerbe illesztéséhez meg kell teremteni a jogszabályi feltételt.

Az Országos Képesítési Keretrendszer kidolgozása kapcsán EU-elvárás, hogy a korábbi – nem formális és informális – tanulmányok beszámítására is lehetőség legyen. A felsőoktatási intézmények korábbi tanulmányok és a munkatapasztalat beszámításának jogát biztosítja a törvényt módosítás.

Javasolt a felnőttképzésről szóló rendelkezésekhez kapcsolódóan a felsőoktatásban a felsőoktatási intézményekben folytatott költségterítéses képzést – külön akkreditációs eljárás nélkül – felnőttképzési tevékenységként szabályozni.

A külföldi intézmények működésének engedélyezése

A javaslat szerint a külföldi felsőoktatási intézmények a magyarországi működéshez szükséges engedélyt – a jelenleg hatályos szabályozástól eltérően – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalása nélkül is megkaphatják. A felsőoktatásban tanulni kívánók, munkáltatók védelmét szolgálja a tervezetnek az a rendelkezése, hogy ha egy külföldi felsőoktatási intézmény Magyarországon folytatni kívánt képzésének minőségértékelése az intézmény székhelye szerinti országban nem történt meg, azaz a képzés színvonalára vonatkozóan nincsenek garanciák, akkor az intézmény köteles a működési engedély iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg kérni a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását arról, hogy magyarországi képzése megfelel-e a felsőoktatási intézményekkel szemben támasztott általános feltételeknek.

A felsőoktatás minőségi működését szolgáló intézkedések, adatnyilvántartás, adatkezelés, adatszolgáltatás

A felsőoktatási törvény rendelkezett a felsőoktatási információs rendszer létrehozásáról. A személyes (hallgatók, foglalkoztatottak) adatait a felsőoktatás információs rendszer működtetéséért felelős szerv, a Felsőoktatási Információs Központ, az intézmények működésével kapcsolatos adatokat a Felsőoktatási Regisztrációs Központ tartja nyilván az Oktatási Hivatal keretei között. A közérdekű adatok védelméről és nyilvánosságáról szóló törvény személyes adatokra vonatkozó rendelkezéseivel, továbbá a statisztikáról szóló törvény szerinti országos statisztikai adatgyűjtési program éves statisztikai adatgyűjtés teljesítésével teremti meg az összhangot a törvényt módosítás.

A felsőoktatási törvény új hatósági eljárásokat, intézményi nyilvántartási feladatokat, illetve szabályokat vezetett be, és az elmúlt egy év tapasztalatai alapján szükséges ezek pontosítása. Pontosítani kell a felsőoktatási intézmények által kezelt személyes adatok körét, ezek továbbítását a felsőoktatási információs rendszer felé, valamint az adminisztratív terhek csökkentése érdekében meg kell teremteni a lehetőséget a felsőoktatási információs rendszerből történő adattovábbításra, kizárólag hatósági felhasználás esetére. Az elmúlt időszakban módosultak a felsőoktatási intézmények nyilvántartásával kapcsolatos szabályok, ezért szükséges a felhasználható nyomtatványok körének megfelelő szabályozása.

Az egészségügyi reformhoz kapcsolódóan a felsőoktatási törvény módosításával kell megteremteni az Országos Egészségügyi Pénztár felé történő adatszolgáltatási kötelezettség felsőoktatási információs rendszerbe illesztéséhez a feltételeket. Az Országgyűlés az Európai Közösséget létrehozó szerződésben biztosított szabad mozgás és tartózkodás joga gyakorlásának biztosítása, valamint a magyar állampolgárok magyar állampolgársággal nem rendelkező családtagjai tekintetében – az egyenlő bánásmód megteremtése érdekében – alkotta meg a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvényt. Az adatszolgáltatási kört ki kell terjeszteni a Magyarországon működő felsőoktatási intézményekre is.

A felsőoktatási törvény intézményi feladatként határozza meg a hallgatók végzés utáni pályakövetését. A felsőoktatási információs rendszerhez kapcsolódóan meg kell teremteni a kapcsolatot az intézményi és országos adatszolgáltatás között.

A felsőoktatási törvényben a Magyar Rektori Konferencia jogi személyiséget nyert. A felsőoktatási intézmények vezetőinek szervezete kezdeményezte a közhasznú szervezetté nyilvánítását, amelyhez törvényi szintű rendelkezés szükséges.

A nem állami fenntartású intézmények szabályozásának kiegészítése

Általánosan rendezendő kérdés a felsőoktatási intézmények jogi személyiségének kérdése, amely elsősorban az egyházi felsőoktatási intézmények kapcsán merült fel. Ebben a fenntartói körben vált szükségessé a közhasznúságra vonatkozó törvényi szabályozás pontosítása.

A felsőoktatási törvény lehetővé tette, hogy a nem költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények (kiemelten) közhasznú minősítést kérjenek és kapjanak. Az eljárások során a felsőoktatási törvényt és a közhasznú szervezetekről szóló törvényt egyidejűleg kell alkalmazni. A felsőoktatási törvényben rögzíti azokat a kérdéseket, amelyekben el lehet, illetve el kell térni a közhasznú szervezetekről szóló törvénytől.

A felsőoktatási intézmények autonóm működését biztosító szabályozás feltételeinek megteremtése

A törvénymódosítás pontosítja a törvény által tovább delegált szabályozási jogosultságok címzettjeinek hatásköreit. A felsőoktatási törvény a Kormány részére és a felsőoktatási intézmény számára van ahol azonos tartalommal ad szabályozási felhatalmazást. Az autonómia csak törvénnyel korlátozható, ezért a törvénynek egyértelműen meg kell adnia azokat a szabályokat, hogy mely körben kívánja a kormány és mely körben a felsőoktatási intézményszabályozási lehetőségét biztosítani. A gazdálkodási autonómia jegyében a felsőoktatási intézmény a szellemi alkotások hasznosítására a 2004. évi CXXIV. törvény szerint alapíthat gazdasági társaságot.

A hitelfelvételi lehetőség módosulása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény előkészítése időszakában az Európai Unió strukturális alapjaiból származó, felhalmozási célú támogatások igénybevétele tíz százalékos mértékű önrész biztosítása mellett volt lehetséges. Ezért a felsőoktatásról szóló törvény – az államháztartásról szóló törvény általános tiltása alól kivételt téve – lehetővé tette az állami felsőoktatási intézmények része fejlesztési célú pályázatokhoz kapcsolódóan hitel felvételét.

Az európai uniós források felhasználásának új szabályai azonban már lehetővé teszik, hogy a központi költségvetési szervek részére az előleg és az időközi kifizetések együttes összege elérje a támogatás mértékét. A jogszabályi feltételek ilyen irányú változása mellett nem indokolt a felsőoktatási intézmények hitelfelvételi lehetőségének fenntartása.

A felsőoktatási intézmények átalakulását segítő rendelkezések

A felsőoktatási törvény széles körűen biztosítja a felsőoktatási intézmény létesítésének jogát, egyértelműen meghatározta a döntéshozatal szintjeit, az engedélyező eljárást.

A felsőoktatási intézményhálózat átalakulása, új felsőoktatási intézmények létrehozása nem kizárólagosan csak új intézményalapítással, hanem már működő felsőoktatási intézmények átalakulásával is történhet. A törvénymódosítás meghatározza a felsőoktatási intézmények egyesülésének, beolvadásának, csatlakozásának – az új intézmény létrehozásától eltérő – azon szabályait, amelyek az előkészítésre, a döntéshozatalra vonatkoznak.

A hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó kiegészítések

A felsőoktatási törvény meghatározta azt a hallgatói kört, amelynél az előnyben részesítés lehetőségét a kormány szabályozhatja. Az előnyben részesülők a felsőoktatásba való bejutás során élvezhetnek jogszabályban meghatározott előnyt. Ehhez kapcsolódóan technikai pontosítás, illetve az egyes fogalmak módosítása szükséges.

A törvénymódosítás mentesíti a képzési hozzájárulás fizetési kötelezettsége alól a terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyereknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülőket.

A külföldi hallgatók tanulmányainak folytatása érdekében rendelkezés szükséges a magyar nyelv oktatása feltételeinek biztosítása érdekében.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja a felsőoktatási intézmények felnőttképzési intézmény- és program-akkreditációjával kapcsolatos rendelkezéseket.

A javaslat alapján kiküszöbölhető a korábbi gyakorlatban megjelent probléma, miszerint a felsőoktatásról szóló törvény alapján a felnőttképzési tevékenységet külön felnőttképzési intézményi akkreditáció nélkül folytató felsőoktatási intézmények némiképp rendszeren kívülinek számítottak, hiszen nem rendelkeztek lajstromszámmal. A pontosítás nyomán az intézmény alapító okiratában foglaltak szerint az Oktatási Hivatal megkeresésére a Felnőttképzési Akkreditációs Testület ki tudja adni a felnőttképzési akkreditációs lajstromszámot.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat pontosítja a felsőoktatásról szóló törvény maximális hallgatói létszámra vonatkozó rendelkezéseit, figyelemmel arra, hogy a hallgatói létszám nem csupán a felvétel, hanem átvétel, vendéghallgatói jogviszony útján is meghatározott.

A javaslat az intézménylétesítés szabályainak megfogalmazását pontosítja. A pontosított rendelkezésnek megfelelő tartalom következik a felsőoktatásról szóló törvény rendelkezéseiből.

Az alaptevékenységre (alap-és mesterképzésre) vonatkozó minimális képesség hiányában felsőoktatási intézmény működése nem engedélyezhető.

A felsőoktatási intézmény létesítése és intézményszerű működése elválaszthatatlan az alaptevékenységként gyakorolt képzési tevékenységtől. A felsőoktatásról szóló törvény 12. §-ának (2) bekezdése alapján nem kaphat állami elismerést a választható képzési szerkezetben képzést nem folytató - vagy arra nem képes - intézmény. Mivel a képzési tevékenység határozza meg a működés jellegét, ezért a felsőoktatásról szóló törvény 106. §-a szerinti az alap- és mesterképzés indítására, kar, illetve doktori iskola létesítésére vonatkozó különös szabályok csak már működő felsőoktatási intézmény által kezdeményezett újabb képzése, vagy doktori iskolája esetén alkalmazható szabályok, a képzés indítására, doktori iskola létesítésére vonatkozó döntést az intézmény létesítésének folyamatában nem külön eljárásban, hanem a működési engedélyezés rendjében hozza meg a regisztrációs központ. A döntésben szakértői véleményt ad a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság. A módosítás a jogalkalmazói tevékenység, a jogszabályértelmezés megkönnyítését szolgálja.

A javaslat a diákotthonok létesítése feltételeinek szabályozására vonatkozó felhatalmazás pontosítása.

A javasolt módosítás a tartalmilag összefügg a doktori képzés szervezésével kapcsolatos a törvény 15. § (8) bekezdésére, 18. § (3) bekezdésére, 16. § (1) bekezdésére, 67. § (1) és (4) bekezdésére, 68. § (2) bekezdésére és (5) bekezdésének c) pontjára, 69. § (4) bekezdésére, 144. § (4)-(5) bekezdésére, 147. § 14. pontjára irányuló változtatási javaslattal, amely szerint a

felsőoktatási intézmény a tudományos autonómia adta önálló szabályalkotás lehetőségével élve alakíthatja ki a tudományterületeken belüli tudomány-, illetve művészeti ágak rendszerét. A tudományterületi tagozódás rendszerét a törvény 147. § 44. pontja határozza meg.

Tekintettel arra, hogy a továbbiakban a törvény – a doktori iskola tagozódási lehetőségére vonatkozó szabályozást kivéve – nem tartalmazza a tudomány-, vagy művészeti ág fogalmát mint szabályozási elemet, indokolt a működési engedélyre vonatkozó rendelkezés megfelelő módosítása is.

A 3. §-hoz

A javaslat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXXXIII. törvény személyes adatokra vonatkozó rendelkezéseivel teremt szorosabb összhangot, külön megjelölve a regisztrációs központ által a hatósági nyilvántartás vezetése kapcsán kezelt személyes adatok körét.

A 4. §-hoz

A javasolt módosítás a szenátusra vonatkozó szövegpontosítást tartalmaz. A szenátus tagjai megbízatásukat választás útján nyerik el. Ez alól a szabály alól a rektor tekintetében enged kivételt a felsőoktatásról szóló törvény tekintettel arra, hogy rektor egyetem esetén a köztársasági elnöki megbízással, illetve főiskola esetén a miniszterelnök általi megbízással, hivatalból nyeri el ezt a tisztségét és e tisztséggel együtt jár a szenátusban betöltött elnöki megbízatás is.

A szenátusra vonatkozóan az egyházi felsőoktatási intézmény – élve a felsőoktatásról szóló törvény 139. § (8) bekezdés b) pontjában írt rendelkezés adta lehetőséggel – a 28. §-ban foglaltaktól eltérő szabályt állapíthat meg szervezeti és működési szabályzatában.

A javasolt módosítás a továbbiakban a szenátus döntéshozatalára vonatkozó alapvető szabályt tartalmazza, mint a felsőoktatási intézmény belső autonóm működésének garanciáját.

Az 5. §-hoz

A javaslat a doktori képzés és fokozatszerzés kormányrendeleti szabályozására vonatkozó felhatalmazás megszövegezését pontosítja. A kiegészítésre irányuló indítvány kapcsolódik a felsőoktatásról szóló törvény 69. § (4) bekezdésére vonatkozó módosítási javaslatához. A 32. § (11) bekezdés c) pontjára és a 69. § (4) bekezdésére vonatkozó módosítási javaslat azt a célt szolgálja, hogy világosan el lehessen határozni a Kormány és a felsőoktatási intézmény számára a törvény által ugyanabban a tárgyban biztosított szabályozási lehetőségeket.

Az Alkotmánybíróság 41/2005. (X. 27.) AB határozatában mondta ki, hogy a felsőoktatási intézmény autonóm működésére tartozó kérdésben törvény, illetve a törvény kifejezett felhatalmazása alapján lehet szabályozni, ugyanakkor ilyen felhatalmazás hiányában mindenfajta korlátozás az autonómia sérelmével járhat.

A doktori képzés és fokozatszerzés egységes szabályozását ágazati tudománypolitikai szempontok teszik indokolttá, melyet a Kormány a doktori iskola létesítésének eljárási rendjéről és a doktori fokozat megszerzésének feltételeiről szóló 33/2007. (III. 7.) Korm. rendelet megalkotásával teljesített.

A 6. §-hoz

A javasolt módosítást a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 11. §-a szerinti Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program és a törvény 12. §-a szerint kiadott kormányrendeletben meghatározott éves statisztikai adatgyűjtés teljesítésének feltételeit teremti meg, ugyanakkor a felsőoktatásról szóló törvény alkalmazását megkönnyítő, annak végrehajtását szolgáló pontosítást tartalmaz.

A társadalombiztosítási ellátásra és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 16. § (1) bekezdésének i) pontja alapján egészségügyi szolgáltatásra jogosult az, aki középfokú nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató magyar állampolgár, valamint az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban áll. A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében a felsőoktatási intézmény vezetője köteles az OEP felé adatot szolgáltatni a hallgatói jogviszony keletkezésére és megszűnésére vonatkozóan. A módosítás célja, hogy az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapításához szükséges adatszolgáltatás az OEP részére ne intézményenként, hanem egységesen, a felsőoktatási információs rendszeren keresztül történjen.

A módosítási javaslat szoros összefüggést mutat a felsőoktatásról szóló törvény 2. számú mellékletére vonatkozó módosítási javaslattal. A felsőoktatási információs rendszer, illetve a felsőoktatási intézmények nyilvántartását vezető szerv – a felsőoktatásról szóló törvény szóhasználatában: regisztrációs központ – által kezelt adatok célhoz kötött, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelő szabályozása indokolja a felsőoktatásról szóló törvény pontosítását. A megváltozott rendelkezéseket a kormányzati szervezetátalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvénnyel bevezetett és újabb szabályozási rend is szükségessé teszi.

A javaslat a diákigazolvány kiadásával kapcsolatos eljárási szabály pontosítását is szolgálja. A kiegészítés szerint a felsőoktatásról szóló törvény az egységes jogalkalmazáshoz szükséges egyértelműséggel rendezi annak a kérdését, hogy a diákigazolványt a hallgató erre irányuló kifejezett akarata esetén, kérelmére kell kiadni. A módosítás nem tartalmaz érdemi változtatást, tekintettel arra, hogy a felsőoktatásról szóló törvény 35. § (6) bekezdése tartalmaz a diákigazolvány igénylésére vonatkozó általános utalást. A diákigazolvány igénylésével kapcsolatos eljárási kérdéseket a 17/2005. (II. 8.) Korm. rendelet tartalmazza.

A javaslat további célja a felsőoktatásban használt nyomtatványok egységes rendszerének kialakítása, ezzel az intézmények közötti információcserének, így a hallgatói mobilitásnak a megkönnyítése, valamint a hatósági eljárásokban használt formanyomtatványok egységesítése és ezáltal az állampolgári adminisztratív terhek csökkentése.

A 7. §-hoz

A javaslat pontosítja a felsőoktatási intézmények átalakulását (egyesülés, szétválás, kiválás, csatlakozás, beolvadás) szabályozó rendelkezések közül az intézmények egyesülésére, illetve a felsőoktatási intézmények átalakulásának speciális esetére, a beolvadásra vonatkozó rendelkezéseket.

Az intézmények egyesülését a gazdasági tanácsok, nem állami felsőoktatási intézmény esetén a szenátus által delegált tagokból álló előkészítő bizottság készíti elő. Tekintettel az egyesüléssel kapcsolatos feladatok mennyiségére, a sokoldalú felkészültséget igénylő előkészítő tevékenységre megalapozott az igény, hogy az előkészítő bizottság intézményenként több, a felmerülő feladatok nagyságához igazodó, ám egyenlő számú delegáltból szerveződjön meg.

A javaslat - figyelembe véve, hogy egyesülés és beolvadás esetén is nyilvántartásba vett, működési engedéllyel rendelkező, államilag elismert felsőoktatási intézmények átalakulása történik meg, a kizárólag a szervezeti keretek megváltozásában megnyilvánuló változás során szakértői vélemény bekérése nélkül lefolytatott nyilvántartásba vételi, működési engedélyezési eljárási szabályok alkalmazását rendeli, csökkentve ezzel az intézmények adminisztratív terheit. A javaslat egyidejűleg a beolvadás esetén is lehetőséget ad a regionális központ létrehozására.

A módosítási javaslatot a felsőoktatásról szóló törvény rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazása során szerzett tapasztalatok is indokolják.

A 8. §-hoz

A módosítás eredményeként a felsőoktatási intézmények az egységes rangsorolás követelményének akkor tudnak eleget tenni, amennyiben egységes, központi vizsgakövetelményekkel rendelkező érettségi tárgyakat választhatnak a felvétel feltételeként.

A 9. §-hoz

A felsőoktatási intézmények által folytatott oktatási tevékenység szabadabb formáját és a felsőfokú képzésben való részvétel kötetlenebb módját teremti meg a felsőoktatási intézmények által nyújtott, a későbbi tanulmányos során elismerhető, nem lezárt, végzettséget szakképzettséget nem adó képzési program. A szabályozás célja, hogy a felsőoktatási intézményekkel hallgatói jogviszonyban nem álló magyar és nem magyar állampolgárságú személyek egy alkalommal, kizárólag határozott időre – legfeljebb két tanulmányi félévig terjedő időszakra – a felsőoktatási intézmény által folytatott bármely képzésben részt vehetnek, ismereteket szerezhettek, a megszerzett ismeretről számot adhatnak.

A felsőoktatási intézmény a felvétel intézményi feltételeit a szervezeti és működési szabályzatában szabályozza és honlapján teszi közzé.

A szabályozásnak nem lehet az a célja, hogy az oklevélhez, bizonyítványhoz, vagyis a felsőfokú végzettséghez, szakképzettséghez, szakképesítéshez szükséges képzést felváltsa, azt kiüresítse. Ennek érdekében tartalmaz a javaslat számos megszorítást, így a határozott időre vonatkozót, de ezt a szándékot szolgálja a vendéghallgatói, további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyra vonatkozó kizáró rendelkezés is.

A részismeretek megszerzése érdekében létesített hallgatói jogviszonyra a felvétel tekintetében nem vonatkoznak a felsőoktatásról szóló törvény általános szabályai, ugyanakkor a képzés csak költségtérítés fizetése ellenében vehető igénybe és az így, a beiratkozás és annak elfogadása útján kedvezményesen létesített hallgatói jogviszony keretében képzésben részt vevő személy az alap-, illetve mesterképzésben fokozatot és szakképzettséget tanúsító oklevél birtokában kizárólag a felsőoktatási intézmény által meghatározott követelményének teljesítésére kötelezett.

A kedvezményes ismeretszerzés lehetőségével, azzal a körülménnyel, hogy a hallgató nem a nemzetgazdaság szempontjából szükséges szakképzettség, szakképesítés megszerzésének közvetlen céljával tanul, jár együtt az is, hogy a képzéshez államilag támogatott tanulmányi idő nem vehető igénybe.

A hallgató a határozott idő végeztével a tanulmányi követelmények teljesítéséről igazolást kap, amelyet a felsőoktatási intézmény a felsőfokú tanulmányok folytatása során később elismerhet, beszámíthat.

A 10. §-hoz

Az Európai Felsőoktatási Térség kialakítására vonatkozó európai együttműködés keretében, az Egységes Képesítési Keretrendszer munkálatai során vált szükségessé a felsőoktatási intézmények formális és informális ismeretek beszámítására vonatkozó jogosultságának törvényi szinten történő rögzítése. A munkatapasztalatok elismerésére várhatóan a szakmai gyakorlatok és a gyakorlati tárgyak esetében, intézményi szabályzatban szabályozottak szerint – ellenőrzött módon – kerül sor.

A munkatapasztalatok elismerése azonban nem vezethet a felsőoktatási intézmény által végzett oktatási tevékenység teljes mellőzéséhez, ezért a javaslat a beszámításra vonatkozó, kreditértékben meghatározott korlátozást tartalmaz.

A 11. §-hoz

A javaslat Kormány a fogyatékossgal élő hallgató előnyben részesítéséhez szükséges eljárási szabályok és szempontok meghatározási kötelezettségét pontosítja. A pontosítást a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseinek való minél teljesebb megfelelés indokolja.

A 12. §-hoz

A törvénymódosítás a sikeres záróvizsgát, illetve a nyelvvizsgát igazoló okirat bemutatását követően az oklevél kiállításának és kiadásának az eljárási szabályait pontosítja. Korábban értelmezési nehézséget jelentett a felsőoktatásról szóló törvény 62. § (3) bekezdésében írt rendelkezés helyes alkalmazásakor, hogy a nyelvvizsga birtokában letett sikeres záróvizsga után milyen határidővel kell a felsőoktatási intézménynek az oklevelet kiállítani és a jogosult részére kiadni.

A továbbiakban javasolt módosítás szoros kapcsolatot mutat a felsőoktatásról szóló törvény 35. § (11) bekezdés b) pontjára vonatkozó módosító javaslattal. Hivatkozott módosítási kezdeményezés szerint a Kormány jogosult meghatározni a felsőoktatási intézmények által használt nyomtatványok tartalmi és formai követelményeit. Jelen rendelkezés ebben a körben a felsőfokú végzettség és szakképzettség igazolása alapidokumentumának, a közokirat oklevélnek a formai követelményei meghatározására ad felhatalmazást. Az oklevél tartalmi követelményeit a felsőoktatásról szóló törvény határozza meg.

A 13. §-hoz

A javaslat szövegponosítást tartalmaz.

A 14. §-hoz

A törvényjavaslat a felsőoktatási intézmények hagyományaihoz igazodó pontosítást vezet át a felsőoktatásról szóló törvény tiszteletbeli doktorrá nyilvánítási lehetőséget szabályozó rendelkezésein.

A 15. §-hoz

A javasolt módosítás a felsőoktatási intézményeknek a doktori képzés szervezésében megnyilvánuló önálló döntési lehetőségét szélesíti ki. A felsőoktatási intézménynek – mint a tudományos kérdésekben döntésre jogosult közösség szervezeti megnyilvánulásának – a döntésétől függően tudományterületenként, illetve a tudományterülethez kapcsolódóan tudomány-, illetve művészeti áganként tagozódhat a doktori tanács.

A javasolt módosítás összefügg a törvény 12. § (2) bekezdésére, 15. § (8) bekezdésére, 18. § (3) bekezdésére, 16. § (1) bekezdésére, 67. § (1) bekezdésére, 68. § (2) bekezdésére és (5) bekezdésének c) pontjára, 69. § (4) bekezdésére, 144. § (4)-(5) bekezdésére, 147. § 14. pontjára irányuló változtatási javaslattal.

A 16. §-hoz

A törvényjavaslat 75. § (4) bekezdésre vonatkozó – kiegészítést tartalmazó – része a jogalkalmazást megkönnyítő szövegpontosítást tartalmaz. Értelemszerű, hogy a felvételi kérelmek elbírálásával kapcsolatos jogorvoslati jogosultság egészen a hallgatói jogviszony létesítésének az időpontjáig terjed. Azt követően a hallgatói jogviszonyból következő – tartalmilag azonos – jogorvoslati rend az irányadó. A felvételi döntés és a beiratkozás időpontja között nem jön, nem jöhet létre köztes – szabályozatlan – időszak, amely elzárná a leendő hallgatót a jogorvoslat lehetőségétől.

A 17. §-hoz

A módosítást az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezései és az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) és 41/2005. (X. 27.) AB határozatával értelmezett, valamint a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény rendelkezéseivel megvalósított felsőoktatási autonómia egyeztetése indokolja. A felsőoktatás autonómiáját a kommunikációs alapjogok közül a tudományos alkotás és annak terjesztési szabadsága alapozza meg. Az autonómia általában vett jogosultja az önszerveződő tudományos közösség egésze, amely közösség tagjai túlnyomórészt - de korántsem kizárólagosan - valamely magyarországi felsőoktatási intézménnyel állnak kapcsolatban.

A szabadságjog egyik alkotmányos megnyilvánulási formája a felsőoktatási intézményi autonómia. Az intézmény számára biztosított autonóm jogosultságok, amelyek közé a tudományos közösséghez való tartozás, az intézményi foglalkoztatás követelményeinek meghatározása is tartozik, azonban nem gyakorolható önkényesen, a tudományos közösségnek az adott intézményhez nem kötődő tagjai számára hátrányos módon.

A módosítási javaslat az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetésként értelmezi azt – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 22. §-ának kivételt engedő rendelkezései alá nem tartozó – megkülönböztetést, amely olyan szakmai feltételt, gyakorlati időt ír elő a foglalkoztatási követelményrendszerben, amely csak az adott intézményben aktuálisan, vagy korábban foglalkoztatott személy számára teljesíthető, vagy amely csak az adott felsőoktatási intézményben – foglalkoztatási jogviszonytól függetlenül – szerezhető meg. Hátrányos megkülönböztetést jelent az is, ha a pályázati követelményt objektíve valamennyi lehetséges pályázó képes lenne teljesíteni, azonban az az intézményi közösséghez korábban és aktuálisan nem kötődő személyek számára aránytalanul terheesebb lenne.

A javaslat szerint tilalmazott megkülönböztetést valósíthat meg a pályázati feltételek között megjelölt publikációs követelmények kizárólagos teljesítési helyére, vagy az intézmény valamely szervezeti egységében megszerezhető szakmai gyakorlatra vonatkozó kitétel is – amennyiben az a munka jellege és természete alapján nem indokolt –, de hátrányos megkülönböztetést valósíthat meg a magyarországi tevékenység előírása olyan pályázat esetén, amelyre objektív megítélés szerint külföldi illetőségű pályázó is jogosult lenne.

Az egyenlő bánásmód követelményének ilyen jellegű megsértése a tudományos közösség működési rendjét sértő gyakorlatot jelent, mely nem egyeztethető össze a felsőoktatási intézményekre vonatkoztatott, a nemzetközi versenyképességre, a technológiai innováció kívánatos mértékének fenntartására vonatkozó feltétellel, azzal hogy az intézmények az Európai Gazdasági Térség felsőoktatási rendszerének részeként működjenek.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén külön jogszabályban meghatározott jogorvoslati eljárásnak van helye.

A 18. §-hoz

A tudományos kutatókra vonatkozó szabályok pontosítását szolgáló rendelkezés, az ebben a munkakörben indokolatlan alkotói szabadság lehetőségét törli.

A 19. §-hoz

A felsőoktatásról szóló törvény 35. § (5) bekezdése szerint a munkáltató a munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanárnak, oktatónak, kutatónak – kérelmére – oktatói, kutatói, tanári igazolványt (a továbbiakban: oktatói igazolványt) ad ki. E rendelkezés megtartása mellett az állampolgársági követelmények alapján megállapított eltérő múzeumi belépők/díjak miatt az Európa Bizottság által indított 2006/4489. számú kötelezettségzegési eljárás, a közösségi jogharmonizációs követelmények indokolják a múzeumi kedvezményekre vonatkozó szabályozás elhagyását.

A 20. §-hoz

Megalapozott az igény, hogy a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott és a regisztrációs központ által a közigazgatási hatóság eljárás keretében vizsgált követelmények nem, vagy nem megfelelő módon történő teljesítése esetére a hatóság indokolt esetben szankciót, felügyeleti bírságot alkalmazhasson.

Bírság kiszabása esetén - mint valamennyi a regisztrációs központ által folytatott eljárás során - független szerv, végső soron a bíróság általi jogorvoslat lehetősége biztosított, így a felsőoktatási intézmény autonóm működésére vonatkozó alkotmányos követelmény megtartásra kerül. A bírság javasolt összege a felsőoktatási intézmények költségvetésével arányos szankció alkalmazását teszi lehetővé.

A 21. §-hoz

A törvényjavaslat a felsőoktatási intézmények vezetői testületének, a Magyar Rektori Konferenciának a kiemelkedő közhasznú szervezeti minősítésére tesz indítványt. A módosítási

javaslat összefügg a törvényjavaslatnak a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény kiegészítésére tett módosítási javaslatával.

A módosító javaslat az Országos Doktori Tanácsnak az államilag támogatott hallgatói létszámkeret elosztására vonatkozó javaslattételi jogkörének szabályozását pontosítja.

A 22. §-hoz

A rektor munkaköri leírásának fogalmi és tartalmi pontosítását célzó módosítás.

A 23. §-hoz

A javasolt módosításnak az a célja, hogy a külföldi felsőoktatási intézmények Magyarországon való működésének engedélyezése egyszerűsödjön, s ezzel elősegítsük a hazai felsőoktatás nemzetközibbé válását és hozzájáruljunk az Európai Felsőoktatási Térség kialakulásához. A javaslat szerint a külföldi felsőoktatási intézmények a magyarországi működéshez szükséges engedélyt – a jelenleg hatályos szabályozástól eltérően – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalása nélkül is megkaphatják. A felsőoktatásban tanulni kívánók, munkáltatók védelmét szolgálja a tervezetnek az a rendelkezése, hogy ha egy külföldi felsőoktatási intézmény Magyarországon folytatni kívánt képzésének minőségértékelése az intézmény székhelye szerinti országban nem történt meg, azaz a képzés színvonalára vonatkozóan nincsenek garanciák, akkor az intézmény köteles a működési engedély iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg kérni a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását arról, hogy magyarországi képzése megfelel-e a felsőoktatási intézményekkel szemben támasztott általános feltételeknek. Az állásfoglalásban foglaltak nem járnak következménnyel a működési engedélyre nézve, azonban az állásfoglalás a leendő hallgatóknak és másoknak tájékoztatásul szolgálhatna az intézményről és a képzésről.

A 24. §-hoz

Az Európai Felsőoktatási Térség egyik kiemelkedő célkitűzése, hogy ösztönözze a különböző felsőoktatási intézmények közös képzését. Ezt az Európai Unió külön pályázat formájában pénzügyileg is támogatja. A közös képzés feltételeit a felsőoktatási törvény rögzíti. Ez a rendelkezés megteremti annak lehetőségét, hogy közös képzés esetében a külföldi partnerintézmények magyarországi működését, melyre valójában nem kerül sor, mivel az együttműködés keretében a hallgató utazik el a partnerintézmény székhelyére, ne kelljen engedélyezni.

A 25. §-hoz

A módosító javaslat a felsőoktatási intézményekre, illetve a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvényben a költségvetési kutatóhelyekre vonatkozó szabályozás innovációs célú harmonizációjára irányul.

A pontosítás szerint az állami felsőoktatási intézmény élve a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló törvényben a költségvetési kutatóhelyek számára biztosított lehetőséggel szellemi alkotások üzleti hasznosítása céljából hasznosító vállalkozást, gazdasági társaságot hozhat létre.

A 26. §-hoz

A tanulmányokat kezdő magyarul tudó külföldi hallgatók számára a tanulmányok eredményes elvégzéséhez segítséget, jogosultságot előíró, illetve a nem ingyenesen biztosítandó oktatásért térítési díj fizetésének lehetőségét biztosító rendelkezés.

A 27. §-hoz

Az Országgyűlés 2006. októberében – a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXIII. törvénnyel – módosította a felsőoktatásról szóló törvényt és az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók számára előírta, hogy meghatározott feltételek teljesülésekor a hallgatók képzésük költségeinek egy részét viseljék. Az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatót terhelő képzési hozzájárulás fizetési kötelezettségnek a bevezetésre vonatkozó időbeli, illetve szociális helyzetre vonatkozó további feltételei voltak.

A szociális helyzetre vonatkozó feltétel azt eredményezte, hogy a szociálisan rászoruló hallgatók államilag támogatott képzésben nem kötelezettek a képzés költségeinek a megfizetésére. Hátrányos helyzetűnek az a hallgató tekinthető, akit középfokú tanulmányai során családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítottak illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagy állami gondozott volt.

Jelen törvényjavaslat a gyermekvállalás támogatásának céljával a képzési hozzájárulás alóli mentesség kiterjesztését kezdeményezi a gyermeke gondozása céljából fizetés nélküli szabadságon lévő, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülő hallgatóra is.

A 28-29. §-hoz

A felsőoktatási intézmények képzési szerkezetének átalakulásához, a PPP (az állami és magánszektor közötti fejlesztési, illetve szolgáltatási együttműködés, Public Private Partnership

program) keretében vállal hosszú távú kötelezettségek teljesítéséhez szükséges intézményi forrásbővítési igény indokolja a javasolt szabályozásnak a költségvetés tervezésére vonatkozó rendelkezését.

A hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás értékállóságának, a Magyar Költségvetés teherbíró képességének összehangolását célozza a törvényjavaslattal megvalósítani javasolt 2007. évi bázis-alapú támogatási szabályozás bevezetése.

A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi CXXI. törvény 31. § (9) bekezdése rendelkezik a hallgatói juttatásokhoz nyújtott támogatás megállapítására vonatkozó – a felsőoktatásról szóló törvény 129. § (3) bekezdésében található – 2008. január 1-jétől hatályosuló számítási szabályokról. Tekintettel arra, hogy a számítási alap módosítását indítványozza jelen törvényjavaslat a 2008. január 1-jei módosítás sem indokolt.

A 30. §-hoz

A felsőoktatásról szóló törvény 7. § (5) bekezdése szerint a felsőoktatás rendszerének működtetése az állam, a felsőoktatási intézmény működtetése a fenntartó feladata.

A felsőoktatási intézmények finanszírozásának kiszámíthatóságát, az intézményi működés hosszabb távon való tervezhetőségét szolgálja a több évre megkötött fenntartói finanszírozási megállapodás. A keretmegállapodás állandó támogatási részei az Alkotmánybíróság 41/2005. (X. 27.) AB határozatában – az autonóm intézményi működés alapjaként – meghatározott működési támogatás biztosítását jelenti, míg a változó elemű támogatási részek az adott intézmény által folytatott oktatási tevékenység, az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatói létszám által meghatározott módon évente módosulhatnak.

A fenntartói megállapodás változó jellegű támogatási részeinek évenkénti elszámolási kötelezettsége azzal jár, hogy a teljesítés időarányos értékelése folyamatos tevékenységként a felsőoktatási intézmény működési hatékonyságának, magasabb színvonalú működésének a garanciájaként valósul meg.

A 31. §-hoz

A felsőoktatási törvény rendelkezik a kockázatfedezeti alap létrehozásának lehetőségéről. Az alap működési céljainak bővítése a felsőoktatási intézmény részére részben vagy egészben visszatérítendő fejlesztési, felújítási, beruházási támogatás lehetőségét teremti meg. Az alap működésének törvényességét a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény rendelkezései biztosítják.

A módosítási javaslat összefügg a felsőoktatásról szóló törvény 123. § (2)-(3) bekezdésében szabályozott hitelfelvételi lehetőségre vonatkozó szabályozás megszüntetésével.

A 32. §-hoz

A felsőoktatásról szóló törvény 138. § (2) bekezdésének módosítását a törvény 139/A-139/C. §-sal történő kiegészítése indokolja. Hivatkozott „*A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések*” címmel történő kiegészítés tartalmazza a közhasznú szervezetként működő magán, illetve egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó speciális szabályokat.

A 33. §-hoz

Az egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó kivételes szabályozás pontosítását kezdeményezi a módosítás. A javaslat a törvény szabályainak az alkalmazását könnyíti meg. A kiegészítés érdemi módosítást nem tartalmaz, valamennyi rendelkezés következik a felsőoktatásról szóló törvény korábbi szabályaiból.

Értelemszerű az a rendelkezés, hogy valamennyi felsőoktatási intézmény tekintetében alkalmazandóak az törvény általános szabályai addig a mértékig amíg a törvény különös rendelkezése (139. §) eltérést nem enged. Az egyházi felsőoktatási intézmények vonatkozásában a működésre - az intézményi jogállásra azonban értelemszerűen nem - vonatkozhatnak a külön törvényekben meghatározott szabályok.

A módosítás összefügg „*A közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések*” címmel, az újabb 139/A.-139/C. §-sal történő kiegészítési javaslattal.

A kizárólag hitéleti képzést folytató egyházi fenntartású intézmények esetében sor kerülhet arra, hogy évekig nem vesznek fel hallgatót. Ennek a helyzetnek a szabályozását valósítja meg a szüneteltetésre vonatkozó rendelkezés.

A 34. §-hoz

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egy új jogintézményt vezetett be a magyar jogrendbe, amikor lehetővé tette a magán és egyházi fenntartású felsőoktatási intézmények

számára, hogy közhasznú szervezetként folytassák működésüket. A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (Ksztv.) rendezi a közhasznú nyilvántartásba vétel szabályait, ugyanakkor a felsőoktatási intézmények sajátos jogi helyzetére tekintettel a felsőoktatásról szóló törvény különös szabályokat is tartalmaz.

Jelen módosítással egyértelművé válik az a jogalkotói szándék, hogy a felsőoktatási intézménynek jogában áll választani, mely közhasznú (cél szerinti) tevékenységeket kívánja folytatni. Választási lehetőséget kínál a jogalkotó a felsőoktatási intézmények számára azzal, hogy a felsőoktatásról szóló törvény 4.§-ában rögzített tevékenységek közül meghatározhatja melyik legyen az az egy (vagy több) tevékenység amelyet mint közhasznú (cél szerinti) tevékenységet kíván ellátni.

A felsőoktatási intézmények alapító okiratának kötelező tartalmi elemeit a felsőoktatásról szóló törvény 16.§-a sorolja fel. Ez a szakasz rendelkezik arról is, hogy az alapító okiratban rendelkezni kell a felsőoktatási intézmény alap-, kiegészítő és vállalkozási tevékenységéről. Amennyiben azonban a felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetként működik, alaptevékenysége az által folytatott közhasznú (cél szerinti) tevékenység lesz, az össze többi egyéb tevékenységét (így pl.: a tudományos kutatást, avagy a művészeti tevékenységet, de ilyen lehet akár a gyakorló iskola fenntartása is) vagy kiegészítő, vagy vállalkozási formában kell végeznie. Ez nem jelenti azt, hogy más vállalkozási tevékenysége nem lehetne a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézménynek. A gyakorlat számos ilyen tevékenységet, így különösen a könyvkiadást, tankönyv, és taneszköz-fejlesztést, bérbeadást etc. ismer.

A közhasznú szervezetek jogi helyzetét alapvetően a Ksztv. rendezi. A Ksztv. mögötti jogalkotói szándék azonban nem a felsőoktatási intézményekre épül, az alapvetően alapítványokra és társadalmi szervezetekre előírt szabályai nehezen alkalmazhatók a felsőoktatási intézmények vonatkozásában.

A Ksztv. által előírt rendelkezések arra épülnek, hogy az érintett közhasznú szervezet alapító okiratát kiadó személy (szervezet) részleteiben jogosult meghatározni az általa létrehozott szervezet működési rendjét, szervezeti kereteit. Ez a logika a felsőoktatási intézmények vonatkozásában nem áll fenn. A felsőoktatási intézmény alapító okiratát az intézmény fenntartója jogosult - és köteles - kiadni, tartalmának meghatározását azonban keretek közé szorítja az Ftv., illetőleg a törvényben, illetőleg az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett. intézményi autonómia. Ez utóbbinak szerves részét képezi az öngazgatáshoz való jog, illetve a szervezetalakítási önállóság.

Az intézményi autonómia és a Ksztv. rendelkezései egyöntetű alkalmazhatóságának biztosítása érdekében tartalmazza a javaslat azt a szabályt, hogy a fenntartónak kell a kérelmet benyújtania az illetékes hatóságához.

Külön kérdésként merül fel, a még nem létező felsőoktatási intézmény közhasznú szervezetté minősítése a létesítési eljárás során. A felsőoktatási intézmény létrejöttét a nyilvántartásba vételi eljárás lezárása jelenti. Ezt követően válik jogosulttá minden olyan nyilatkozat megtételére, és olyan kötelezettségvállalásra, amely ahhoz szükséges, hogy a működés megkezdéséhez az engedély kiadásának feltételei teljesüljenek. A közhasznú szervezetté minősítéshez azonban az intézményi dokumentumok, és a „szénatusi” döntés elengedhetetlen, ezért – a nyilvántartásba vételi eljárás során – annak érdekében, hogy a közhasznú szervezetként működésről érdemi döntést lehessen hozni, már a felsőoktatásról szóló törvény 15.§ (5) bekezdésében foglalt feltételeknek is teljesülniük kell.

A Ksztv. 7.§-a olyan kötelező tartalmi elemeket írt elő a közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmények alapító okirata számára, amelyek egy részét rendezi a felsőoktatásról szóló törvény, más részéről kifejezetten kimondta, hogy az az intézmény belső szabályzatának a része, harmadrészt pedig ezek a rendelkezések kifejezetten érintik, vagy érinthetik az intézményi autonómia fentebb már részletezett szabályait, így a javaslat a két törvény közötti összhang megteremtése érdekében fogalmazza meg az eltérő alkalmazási szabályokat.

A felsőoktatási intézmény és a közhasznú szervezet működésére vonatkozó szabályozás összehangolását szolgálja a szenátusi ülések nyilvánosságát előíró rendelkezés. A személyes és különleges adatok, illetve a közérdekű adatnak nem minősülő üzleti és államtitok megőrzésére vonatkozó külön törvényi rendelkezések azonban korlátozhatják a legfelső döntéshozó szerv, a közhasznú szervezet nyilvános működésére vonatkozó általános igényt.

A 35. §-hoz

A módosítás megteremti a lehetőséget annak, hogy a közoktatási intézményeknek csak egyes részei, tagintézményei működjenek gyakorlóintézményként, illetve összhangot teremt a költségvetési törvényben foglalt előírásokkal az egyházi jogi személy által fenntartott gyakorlóintézményekre vonatkozóan.

A 36. §-hoz

A felsőoktatásról szóló törvény módosított tartalmú fogalmainak bevezetését az indokolja, hogy mind a hátrányos helyzet, mind a fogyatékoság a felvételi eljárás során is jelentős és értelmezendő fogalom. A felsőoktatásról szóló törvény 39. § (7) bekezdésének felhatalmazása alapján a felsőoktatási jelentkezések tekintetében a Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg a hátrányos helyzetűekre, a fogyatékosággal élőkre vonatkozóan. A javasolt módosítás a felsőoktatásról szóló törvény hivatkozott rendelkezésének és a fogalom meghatározásoknak a nagyobb összhangját szolgálja.

A javaslat a felsőoktatásról szóló törvény 33. § (3) bekezdésének tartalmi értelmezését könnyítő az esti és levelező képzésre vonatkozó rendelkezésekhez szükséges fogalmi meghatározást tartalmaz.

A 37. §-hoz

A javasolt módosítás a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 11. §-a szerinti Országos statisztikai adatgyűjtési program és a törvény 12. §-a szerint kiadott kormányrendeletben meghatározott éves statisztikai adatgyűjtés teljesítésének feltételeit teremti meg, egyúttal teljesíti a regisztrációs központ által a felsőoktatásról szóló törvény rendelkezései alapján vezetett hatósági nyilvántartás működéséhez és a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek érvényesüléséhez szükséges követelményeket.

A 38-45. §-hoz

A § a törvénymódosítás hatályba léptetésére vonatkozó jogtechnikai és a bevezetést szolgáló átmeneti rendelkezés mellett további, kisebb terjedelmű módosításokat is tartalmaz. A módosítások a felsőoktatási intézmény alapító okiratának adattartalmára, a felsőoktatási intézmények hitelfelvételi lehetőségének megszüntetésére irányulnak. A felsőoktatásról szóló törvény 123. § (2)-(3) bekezdése szerint az állami felsőoktatási intézmények hitelt vehetnek fel, amely a pályázatokhoz szükséges önrész biztosításához, a pályázati utófinanszírozásból adódó likviditási zavar kezeléséhez, az intézményfejlesztési tervben meghatározott fejlesztési feladatok megvalósításához vehet igénybe. A hitel fedezete a felsőoktatási intézmény saját tulajdonában lévő vagyona, valamint a felsőoktatási intézmény által létrehozott gazdálkodó szervezet eredménye, illetve a vállalkozási tevékenységének eredménye, a fejlesztés eredményeképpen megvalósuló beruházás vagyona. A Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló CXXVII. törvény 12. § (6) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmények által igénybe vehető hitelkeret 2007. évben 1000 millió forint.

A felsőoktatási intézmények számára biztosított hitelfelvételi lehetőség célja az Európai Unió strukturális alapjaiból társfinanszírozott programok utófinanszírozó jellegéből fakadó likviditási zavar kezelése volt. Tekintettel arra, hogy időközben az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet vonatkozó szabályai (91. § (5) bekezdés) a központi költségvetési szervekre, így az állami felsőoktatási intézményekre nézve is kedvezőbb szabályokat állapítanak meg a jogintézmény fenntartása nem indokolt. A hatályon kívül helyezni javasolt rendelkezés kapcsolódik a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló CXXVII. törvény 12. § (6) bekezdéséhez.